Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 990

ՈՒՐԲԱԹ 24 ԱՊՐԻԼ 1887 (Ն. Տ.) 6 ՄԱՅԻՍ 1887

12 ՇԱՊԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

[illegible] ԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده (ارهولك)
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	ղրշեկան արծաթ	160
» Վեցամսեայ	»	80
» Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց Թղթատարով Տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ Թղթատարով Վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ Տարեկան	Ֆրանք	56
» Վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրկուած լրագրաց մանրաւ ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է, Խմբագրութեանս գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'դարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ԱՊՐԻԼ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿՈՒ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ԱՊՐԻԼ 30 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 3 ՄԱՅԻՍ.)

Պ. ՇՆԷՊԸԼԷԻ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ. Պ. Շնէպըլէի արձակումը տեղի ունեցաւ Վիլհելմ կայսեր յատուկ հրամանաւ. Գերման կառավարութիւնը մինչեւ վերջը չընդունեց թէ Պ. Շնէպըլէ ֆրանսական հողի վրայ ձերբակալուած լինէր. Չընդունեց նաեւ թէ թակարդ մը լարուած լինէր՝ զՊ. Շնէպըլէ ձերբակալելու համար. Բայց նկատելով թէ գերման գործակալ Պ. Կաուչի կողմէ առ Պ. Շնէպըլէ ուղղեալ հրաւէրն ապահովութեան երաշխաւորութիւն մը կը կացուցանէր, չուզեց զրկել զՊ. Շնէպըլէ այդ ապահովութենէ, և յանձն առաւ արձակել զնա.

—Պ. Շնէպըլէի արձակման պարագայից վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք երեկի Սուրհանդակաւ առնուած Բարիզեան լրագրաց մէջ.

«Նանսի, 30 ապրիլ. Բանէրէ կուգամ, ուր տեսայ զՊ. Շնէպըլէ, որ կէս գիշերին Մեձէ մեկնած էր. Պ. Շնէպըլէ բանտին մէջ կանուխ անկողին մտած էր, և խոր քնով մը կը քնանար, երբ աչեղ փոթորիկ մը զարթոյց զինք. Նոյն պահուն հարցաքննիչ դատաւորը կը մտնէր խցիկն, և կը ծանուցանէր թէ Սդրազպուրկէ հեռագիր մ'ընդունած է, զինք արձակելու համար. Պ. Շնէպըլէ կը հագուի անմիջապէս, և կառախումբը կը նստի Բանէրէ երթալու համար. Տիկին Շնէպըլէ և իւր որդին հեռագրաւ լուր առնլով, Բանէրէի կայարանը կը սպասէին, մինչ հոն համախմբուող հետաքրքիրներուն կ'ըսուէր թէ Պ. Շնէպըլէ կառախմբին մէջ չէ, ցոյցերէ զգուշանալու համար. Պ. Շնէպըլէի ստորադաս ոստիկան գործակալք եռանդեամբ կը սեղմէին անոնց ձեռքերը. Տիկին Շնէպըլէ եւ որդին իրեն հետ շոգեկառք կը նստին մինչեւ Բոնդ-օ-Մուսոն ընկերանալու համար. Աստ, բոլոր ժողովուրդը կայարանն էր, արձակման լուրը կայծակի արագութեամբ տարածուած լինելով. Տեղային պաշտօնեայք, ի գլուխ ունենալով քաղաքապետն ու քաղաքային խորհուրդն, և խուռն բազմութիւն, կը սպասէին կառախմբին, որ կ'ողջունուի «Կեցցէ Ֆրանսա, կեցցէ Շնէպըլէ» աղաղակներով. Ցուցումն աննկարագրելի է. Ամէն ոք կ'ուզէ սեղմել Պ. Շնէպըլէի ձեռքը» Պ. Շնէպըլէի կինն և որդին կը զատուին իրմէ. Ինք շիտակ Բարիզ կ'երթայ, գլուխն եկածն ամէն մանրամասնութեամբ պատմելու իւր մեծերուն. Պ. Շնէպըլէ կը յայտարարէ թէ գերման իշխանութիւնք բարեկամաբար վարուեցան իրեն հետ. Կառախումբը մեկնեցաւ ի դէպ Ֆրանսա, մինչ ամբոխը վերջին անգամ մ'ալ կ'աղաղակէր. «Կեցցէ Ֆրանսա». Գործաւոր մը, որ շրջակայ գիւղօրէից մէջ Պ. Շնէպըլէի պատկերը վաճառած էր, ի Ֆրուառ տեսնելով զնա, նուիրեց վերջին օրինակն որ իւր քով կը մնար. Պ. Շնէպըլէ շնորհակալութեամբ ընդունեց.

—Ուրիշ թղթակից մը կը հեռագրէ թէ ի Բանէրէ Պ. Շնէպըլէի իւր կնոջ և որդւոյն հետ առաջին տեսակցութիւնը շատ սրտաշարժ եղաւ. Պ. Շնէպըլէ, գերմանական դատական իշխանութեան կողմէ իրեն դէմ ուղղեալ ծանր ամբաստանութեանց պատճառաւ, կորած կը համարուէր, եթէ չարձակուէր. Իւր ազատութիւն ա՛յնչափ աւելի ուրախութիւն պատճառեց իւր ընտանեաց, որչափ մեծ էր իւր դատապարտութեան վտանգը.

—Ֆիկարօյի թղթակից մը տեսակցութիւն ունեցեր է Պ. Շնէպըլէի հետ. Թղթակիցը կը յիշեցնէ թէ, գերմանական քննութեան համեմատ, Պ. Շնէպըլէ ֆրանսական հողէն դուրս ձերբակալուեր է, և ինքն իսկ խոստովաներ է զայս. Պ. Շնէպըլէ կը պատասխանէ.

«Բացարձակ ստութիւն է այդ. Ո՛չ միայն Գերմանիոյ թողեալ հողին վրայ չձերբակալուեցայ, այլ և առաջին յարձակումն իսկ ֆրանսական հողին վրայ կրեցի, և կռիւը գերմանական հողին վրայ տեղի չունեցաւ. Սուտ է նաեւ ըսել թէ խոստովանած լինիմ ասոր հակառակն, իբր թէ գերմանական հողին վրայ ձերբակալուէր եմ. Երբ տեսայ որ այսպիսի խոստովանութիւն մը կը վերագրուէր ինձ, անմիջապէս բողոքագիր ուղղեցի Լայբցիկի դատական իշխանութեան.»

Պ. Կաուչ մեծ ճիգեր կ'ընէր ինքզինք արդարացնելու. Կը մերժէր թակարդ մը լարած լինելու ամբաստանութիւնը. Կը պատմէր թէ ձերբակալման աւուր օրն, ոստիկանութեան գործակալ մը իւր քով գալով, անտարբեր դէմքով մը հարցուցած էր թէ Պ. Շնէպըլէի հետ պիտի տեսակցի՞, և Պ. Կաուչ, բանէ մը չկասկածելով, պատասխանած էր. «Այո՛, վաղիւ». Իսկ ոստիկանութիւնն, օգուտ քաղելով այս ծանօթութենէ, թակարդ լարեր և բռներ է Ֆրանսացի գործակալը. Պ. Կաուչ զարմացեր է ձերբակալուած տեսնելով զՊ. Շնէպըլէ, և անմիջապէս քովը գացեր է ձեռքը թօթուելու, բայց ոստիկանք արգիլեր են.

Ֆիկարօյի թղթակիցը, Պ. Կաուչի այս պատմութիւնն յիշեցնելով Պ. Շնէպըլէի, նորա կարծիքը կը հարցունէ իւր գերման պաշտօնակցին վրայ.

«Ի՞նչ կ'ըսէք», կ'աղաղակէ Պ. Շնէպըլէ զայրոյթով. «Պ. Կաուչ հո՛ն էր, և ի՛նք էր որ զիս ցուցուց, զիս մատնանիշ ըրաւ իմ վրաս յարձակող ոստիկաններուն.»

—Թանի թղթակիցը մայիս 1 թուով Նանսիէ կը հեռագրէ թէ երբ Պ. Շնէպըլէ Առ կը հասնի, Պ. Կաուչ նոյն շոգեկառքը կը նստի, և միասին կը ճամբորդէ մինչև Նովեան. Պ. Կաուչ Պ. Շնէպըլէի հետ խօսքի բռնուելով, կը ջանայ ինքզինք արդարացնել ձերբակալման մասնակցած լինելու ամբաստանութենէն. Պ. Շնէպըլէ խստիւ կը պախարակէ Պ. Կաուչի ընթացքը. Բուռն վիճաբանութիւն մը կը սկսի. Պ. Կաուչ ի Նովեան դուրս կ'ելնէ շոգեկառքէն. Պ. Շնէպըլէի արձակումէն առաջ, Պ. Կաուչ Մեձ կանչուեր է, ուր Պ. Շնէպըլէի գրասենեկին մէջ գտնուած նամակաց պատկերեալ օրինակներն իրեն ցուցուցեր են, և Պ. Կաուչ ճանչեր է թէ իւր գրածներն են. Ինչպէս կը յիշուի, այս նամակներով ֆրանսական կառավարութիւնն յաջողեցաւ ապացուցանել թէ Պ. Շնէպըլէ պաշտօնական հրաւէրի մը պատասխանելու համար միայն ոտք կոխած էր գերմանական հողին վրայ.

—Գերման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պ. Շնէպըլէի արձակմամբ չէ դադրած Լայբցիկի Եգեռնադատ Ատեանին կողմէ անոր դէմ բացուած դատը լրտեսութեան ոճրին համար. Մատնութեան ոճրով ամբաստանեալ Ալզասցի Քլայնի քով գտնուած թուղթերն հաստատած են Պ. Շնէպըլէի մեղսակցութիւնն, և այս պատճառաւ Պ. Շնէպըլէ ի բացակայութեան պիտի դատուի ի մօտոյ յիշեալ Ատենին կողմէ. Պ. Շնէպըլէ արձակուած է ո՛չ թէ զի արդար գտնուած էր, այլ զի իւր ձերբակալումն անկանոն էր.

—Նոյէ Ֆրայէ Պրէսսէ հրատարակեց Պիզմարք Իշխանին կողմէ առ Ֆրանսական դեսպան Պ. Հերպէթ ուղղեալ ծանուցագիր մը, որով Իշխան-Նախարարը կը հաստատէ թէ Պ. Շնէպըլէի ձերբակալումը տեղի ունեցած է գերմանական հողին վրայ, բայց Կայսրը, միջազգային իրաւարարութեան վրայ յենլով, թող կուտայ Ֆրանսացի գործակալին, հակառակ յանցապարտութեան ապացոյցներուն որք կան նորա դէմ.

—Բարիզի Լը [illegible] լրագիրը գաղափար մ'ունեցած էր հանգանակութիւն բանալու, որոյ արդիւնք ադամանդեայ խաչ մը պիտի նուիրուէր առ Պ. Շնէպըլէ. Որովհետեւ չափազանց հակադրման ցոյց մը պիտի լինէր այս, Բարիզի ուրիշ լրջախոհ թերթեր յորդորեցին իրենց կրակոտ պաշտօնակիցն ետ կենալու այս գաղափարէ. Այժմ, Բարիզէ կը հեռագրուի թէ Պ. Շնէպըլէ ինք կը մերժէ Լը [illegible] առաջարկը.

—Պ. Շնէպըլէի խնդրոյն կարգադրման առթիւ, Թան կը գովէ Ֆրանսական կառավարութեան խոհեմ և լուրջ ընթացքն, և մանաւանդ Պ. Ֆլուրէնսի արդարախոհ և ճարտար քաղաքականութիւնն, որուն հետ միանալով Ֆրանսական մամլոյն չափաւորութիւնը, կարելի եղաւ ֆրանսական ազգին՝ պատուաւորապէս ելնել գործին մէջէն, ստանալով ամէն կարելի գոհացում.

—Բերլինի և Լոնտոնի լրագիրք կ'ըսեն որ թէպէտ գերման կառավարութիւնն արձակեց զՊ. Շնէպըլէ, բայց վճռապէս ապացուցանելով այս Ֆրանսացի պաշտօնատարին գերմանական հողին վրայ լրտեսութեան գործեր ըրած լինելն, աշխարհի առջեւ նշաւակած եղաւ ֆրանսական կառավարութեան անարժան մեքենայութիւններն, և թէ այսչափն ալ բաւ է Գերմանիոյ ինքնասիրութիւնը գոհացնելու համար.

Արեւմտեան Աւստրալիայէն կը հեռագրուի թէ ապրիլ 22ին սաստիկ փոթորիկ մը բռնուած են Աւստրալիոյ հիւսիս-արեւմտեան եզերաց վրայ մարգարիտ որսացող նաւեր. 40 նաւք պակաս են, որոց մեծ մասն ընկղմեալ է. Ուրիշ նաւեր ալ ծովուն բացերը տարուած են, և յայտնի չէ թէ ի՛նչ եղած են. Ցարդ ստուգուած խորդութիւն մ'է 550 անձինք ընկղմած են.

—Կալկաթայէ Ռէօթըր կը հեռագրէ ապրիլ 28ին.

«Աֆղանստանի Էմիրին զօրաց յաղթութեանն նկատմամբ պտըտող երկիւղալի զրոյցներուն հակառակ, տակաւին կը յուսացուի թէ Էմիրը պիտի կարենայ պաշտպանել իւր իշխանութիւն երկրին վրայ. Նաեւ, յայտնի է թէ տեղեկատու բնիկ աղբիւրք դիտմամբ կը չափազանցեն գործն՝ ի շահ զանազան թեկնածուաց աֆղանեան գահուն.

«Բայց եթէ Էմիր Ապտ-իւր-Րահման ինկնայ, ի նկատ առնուած ինչ ինչ խորհրդոց համաձայն՝ սոյնպիսի դէպք մը Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ խառնաշփոթութիւններ յառաջ չպիտի բերէ. Ընդհակառակն, այդ դէպք Ռուսիոյ և Անգլիոյ կրնայ առիթ տալ կարգադրութիւններ ընելու Աֆղանստանի մէջ ցեղային պատերազմին ջնջման համար, յետ որոյ այդ երկիր կը դրուի թէ՛ Անգլիոյ և թէ Ռուսիոյ հաճելի Իշխանի մը կառավարութեան ներքեւ, որ գտնուի ընդ պաշտպանութեամբ սոյն երկուց Տէրութեանց.»

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. Բրուսիոյ կառավարութեան և Վատիկանի միջեւ համաձայնութեան նոր օրէնքը վաւերացաւ Վիլհէլմ կայսրէն, և անմիջապէս հրատարակեցաւ.

—Բարիզ քաղաքն ապրիլ 30ին 40 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը հանեց, որ նոյն օրն իսկ ստորագրեցաւ 29 անգամ.

—Մայիս 2ին, Վիեննայի Սակարանին մէջ աւստրական արժէթուղթք և Դանուբի Նաւարկութեան Ընկերութեան բաժնեթուղթք տկարացան, աւստրական Նախարարին յայտարարութեան պատճառաւ թէ շատ յոյս չկայ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու Ռումանիոյ հետ.

—Սդրազպուրկի Պաշտօնական Լրագիրը կը հերքէ այն լուր թէ զինուորական օրէնքի տակ պիտի առնուին Ալզաս-Լօռէն.

—Իտալիոյ պատերազմական Նախարարն Երեսփ. Ժողովոյն մատոյց օրինագիծեր բանակին վերակազմութեան և արտասովոր վարկերու վրայ, և ստիպողութիւն խնդրեց, յորդորելով Ժողովն որ ժամանակ չկորուսանէ, զի յապաղումէն կրնան ծագիլ հետեւանքներ՝ որոց պատասխանատուութիւնն ինք չուզեր ինք ստանձնել.

—Ռուսիոյ Կայսերական Գերդաստանը մայիս 10ին Նովոչերքասք պիտի երթայ, Տօնի Խազախաց ոստանը. Մայիս 18ին, իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Գահաժառանգ Զարեւիչն հանդիսաւոր երդում պիտի ընէ իբրեւ Հէթման (Պետ) Խազախաց. Նոյն օր տեղի պիտի ունենայ Խազախաց զօրահանդէս մը.

—Ջէյմսեէի Պոլիտիքան Լէօթէր կը ծանուցանէ թէ Պապն արտօնած է սլաւական ժամագրքին մուծումն Անդիվարիի թեմին մէջ, ըստ նախկին առանձնաշնորհմանց զորս Պիուս Թ. Պապը տուած է այդ թեմին.

—Սոֆիայէ մայիս 2 թուով հաւաստի հեռագիր մը զրոյց մը կը յիշէ թէ Նախարարապետ Պ. Ռատոսլաւով հրաժարեր է, և առաջարկուեր է առ Պ. Ստոյլով և Պ. Նաչեւիչ՝ անդամակցիլ Խնամակալութեան.

—Կը հերքուի այն լուր թէ Իտալիոյ և Հապէշաց միջեւ նոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է ի Մասովա.

—Նօռտ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան բերան, կ'ըսէ իւր վերջին թուով թէ քաղաքական կացութիւնն անորոշ կը մնայ, և հանրային կարծեաց վրայ ծանրապէս կը ճնշէ. Բայց Ռուսիա աւելի քան երբեք սպասողական աշխարհավարութիւն մը կը բռնէ.

—Բարիզի Քաղաքային Խորհուրդը փափաք յայտնեց որ Կառավարութիւնը մրցում մը բանայ՝ Բարիզէ ի ծով ջրանցքի մը հաստատման լաւագոյն յատակագծի մը համար.

—Լօրտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ սուտ կը հանէ այն լուր թէ վերստին պիտի անդամակցի եղեր Լօրտ Սալզպըրիի դահլճին.

—Վենետիկէ կը հեռագրուի թէ Վիքդոր Էմմանուէլի յիշատակարանին բացումը մայիսի առաջին օրը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան Թագաւորին և Թագուհւոյն, Նախարարաց և խուռն բազմութեան. Ումպէրդօ Թագաւորն և Մարկարիտա Թագուհին եռանդագին ընդունելութիւն մը գտան ժողովրդէն.

—Մայիս 1ին, Զօր. Սալէդդա պաշարման վիճակի մէջ դրաւ Մասուայի նաւահանգիստն ու ծովեզերքը.

—Յունաստանի և Ռումանիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրոյ մը կնքման համար բանակցութիւնք սկսան.

—Պէլկրատ, 1 մայիս. Առնաուտներու խումբ մը սերպական սահմանագլխէն ներս արշաւեց ապրիլ 19ին. Պէտք եղաւ օգնական զօրք կանչել՝ զանոնք ետ մղելու համար. Առնաուտներուն մէջ կային սոսկ Նիզամ զօրք (.°.), որք սահմանաց վրայ բարեկարգութիւն պահելու պաշտօն ունէին. Ապրիլ 23ին Առնաուտք և Նիզամք նոր արշաւանք մ'ըրին, և անգամ մ'եւս ետ մղուեցան.

—Ճէզայիրի մէջ շրջող ֆրանսացի նախարարք և այլ բարձրաստիճան անձինք Թունուզ անցան, ուր նմանապէս համակրալից ընդունելութիւն գտան, մանաւանդ Թունուզի Պէյէն, և ապա շոգենաւ նստան Ֆրանսա վերադառնալու համար.

—Ի մահ դատապարտեալ հելլէն սպայը վճռաբեկում պահանջեց. Նոյն դատին առթիւ ամբաստանեալ կարգ մը ենթասպայք ձերբակալուեցան, և պիտի հարցաքննուին.

—Լոնտոնաբնակ Գերմանք փափաք յայտնեցին յիշատակարան մը նուիրել Վիքդորիա Թագուհւոյն՝ իւր գահակալութեան յոբելեանին առթիւ. Թագուհին յայտնեց թէ պիտի ընդունի պատկեր մը՝ Գերմանիոյ գահաժառանգ կայսրուհւոյն ընտանեաց ներկայացնող. (Գերմանիոյ Գահաժառանգ Իշխանին կինը՝ Վիքդորիա Թագուհւոյն դուստր է.)

—Ի մահ դատապարտեալ Բինիօ հելլէն հարիւրապետն որդին է ֆրանսացի դնդապետի մը, որ Յունաստան գացած էր Անկախութեան պատերազմին ատեն.

—Եւրոպական լրագիրք այս օրերս վերսկսած են Կրետէի վրայ այլ ընդ այլոյ տեղեկութիւններ հրատարակել, որոց մասին վաւերական ծանօթութիւն մը չկայ.

—Հրէից Մեծ-Րաբբունապետն ի Բարիզ, Զատոք-Խան, պաշտօնապէս կը հերքէ լրագրաց ոմանց այն լուրը թէ զՊ. Շնէպըլէ մատնող Պ. Կաուչ Հրեայ է եղեր.

—Պ. Կաթկով վերստին Գերմանիոյ վրայ կը յարձակի. Պատասխանելով գերման լրագիրներուն,—որք կ'ըսէին թէ Ռուսիա ի կորուստ պիտի դիմէ եթէ չմտենայ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ, եւ թէ Ռուսիա միայնակ բան չի կրնար ընել Անգլիոյ դէմ,—Պ. Կաթկով կ'ըսէ թէ Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ անգլիական մեքենայութիւնք եթէ այսչափ վտանգաւոր եղան, միակ պատճառն այն է որ Պիզմարք Իշխանին քաղաքականութիւնն ոյժ տուաւ այդ մեքենայութեանց. Եթէ Ռուսիա Անգլիոյ հետ միայն գործ ունենար, երկար ատենէ ի վեր մէջ տեղէն վերցած կը լինէր պուլկարական խնդիրը. Բայց Գերմանիա միշտ ոյժ տուած է Անգլիոյ ընդդէմ Ռուսիոյ. Երբ Պ. Կլատսդօն ուզեց մօտենալ Ռուսիոյ, Պիզմարք Իշխանին թերթերն հարուածեցին զնա ա՛յնչափ սաստկութեամբ, որ Պ. Կլատսդօն ինկաւ. Ի Պերլին խնդութեամբ ողջունեցաւ Լօրտ Սալզպըրիի պաշտօնի անցնիլն, որ յայտնի թշնամին է Ռուսիոյ. Պ. Կաթկով կը հաստատէ թէ Անգլիա դժնդակ տագնապի մը մէջէ անցնելու վրայ է, և Ռուսիա չի վախնար Անգլիոյ հետ չափուելէ. Ժամանակ մը պիտի գայ թերեւս ուր հաշիւք պիտի մաքրուին Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ, և Պիզմարք Իշխան բան չպիտի կրնայ ընել.

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ և Հնգամեայ Պայմանաժամ. Ծանուցուած լինելով թէ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ, —Եգիպտոսի անգլ. գրաւման պայմանաժամ մը որոշելու համար Բ. Դրան ստիպմանց վրայ, —հնգամեայ պայմանաժամ նշանակեր է, պաշտօնական գլխաւոր թերթն, Ստանտարտ խստիւ կը քննադատէ անգլ. գրաւման այսպէս սահմանափակումը. Բայց եթէ ստոյգ է թէ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ հնգամեայ պայմանաժամ որոշեր է, անշուշտ Լօրտ Սալզպըրիի Նախարարութեան հաւանութեամբն է, և Ստանտարտ պարտ էր իւր քննադատութիւններն ուղղել Նախարարութեան

—)(10)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻ

ԱՅՐ-ԿԻՆՆ

(ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱՌ Պ. ՀԱՆՐԻ Տ'ԻՏՎԻԼ)

Այս անգին, անլուր եւ անիրաւ առաւելութիւնն է որ սպաննութիւնը ներելի կ'ընէ, երբ ապացուցեալ յանցանք կայ. այն ալ հարկ է որ այդ ապացուցեալ յանցանքն ամուսնական տան մէջ տեղի ունենայ եւ ամուսինն, առանց կանխաւ գուշակած ըլլալու, բռնէ զայն. Երբ ամուսինն իւր կինը կը գտնէ այն վիճակին մէջ, որ ամուսնութեան եւեթ պահուած է, եւ կը սպաննէ զայն, իրաւունք ունի իւր դատաւորաց ըսելու. «Ես մի միայն բարկութենէս, նախանձէս, հպարտութենէս, սէրէս չի սպաննեցի այս արարածն, սպաննեցի՝ որպէս զի խեղդեմ յինքեան այն զաւկին բողբոջն, որ իմ վստահութիւնս, սէրս, զգուանքներս, աշխատութիւնս, անունս, օրինաւոր զաւակացս իրաւունքներս պիտի վայելէր.» Եւ մարդկային արդարութիւնն ստիպուած է լռել. Աւելի աղէկ չէ՞ր ըլլար որ այս եւ ուրիշ սոյն օրինակ խել մը ճշգրիտ պարագայից մէջ ապահարզան պահանջէր ու թոյլատրէր. Ամուսինը դատաւորի մը հետ ոճիրը կը հաստատէր եթէ ոչ առանց բարկութեան, գոնէ առանց սպաննութեան, եւ կ'ըսէր օրինաց. «Ահա կին մը, որ զիս չի սիրեր, որ սա [illegible] պարոնը կը սիրէ եւ կը սիրուի անկէ, քանի որ կեանք տալու կ'աշխատին երրորդ անձի մը, զոր պիտի սիրեն նաեւ հաւանականաբար. Ազատեցէք զիս տիկինէն եւ զինքն ինէ. Թող ինքը պարոնին հետ ամուսնանայ եւ իրենց ճագն օրինաւոր ըլլայ. այս աւելի աղէկ է քան թէ սպաննել զիս որ սպաննեմ տիկինը, պարոնը եւ յիշեալ ճագը, որ, իբր սիրոյ զաւակ, թերեւս մեծ մարդ մ'ըլլայ տ'Ալամպէրի կամ Գեղեցիկ Տիւնուայի պէս.»

Բաժանմամբ կ'ըլլա՞յ այս. Ո՛չ, բաժանումն կը բաժանէ, այնչափ միայն, չզատեր. Շղթայն չի խզեր, այլ աւելի կ'երկընցնէ, հետեւաբար եւ կը ծանրացնէ. Հեռուէն, բայց միշտ անմեղն կը պատժի յանցաւորին պատճառաւ, եւ նորա կեանն կը բռնայ՝ առանց թոյլատրելու որ ուրիշ մ'առնու. Երկուքն ալ, այսինքն յանցաւորն ու զոհն, միեւնոյն պատժի կը դատապարտէ, այսինքն ամուրիութեան եւ ամլութեան, եւ եթէ իրենց սահմանէն դուրս ելլեն, անոնցմէ ծնած զաւակներն, այն անմեղ էակները կը դատապարտէ սա խօսքերուն. հայր ու մայր անծանօթ, եւ թերեւս նոքա իրենց ամբողջ կեանքին վիշտն պիտի ըլլան, ուրիշ բան է եթէ ամեն ատեն գրպաննին ունենան Essai sur le principe de population de Maltus գործը. Ապահարզանի կողմնակիցք այսպիսի սքանչելի պատճառներ յառաջ կը բերեն, որոց կը պատասխանեն հակառակորդք.

«Նախ եւ առաջ չենք ընդունիր որ ամուսնութիւնն երկու շահերու, երկու մտահաշուութեանց կամ երկու սէրերու միութիւն ըլլայ. Ամուսնութիւնն երկու հոգիներու յաւիտենական հաղորդակցութիւնն է. ասոր համար անքակտելի է եւ պէտք է ըլլայ. Ըսել է կենաց ծանրագոյն պարագայն է, քանի որ խնդրոյն մէջ յաւիտենականութիւն կայ, յերկինս՝ երդմամբ, երկրի վրայ՝ ժառանգութեամբ եւ սերնդով. Ասոր համար մինչեւ վերջին վայրկեանն սպասեցէք Ո՛չ ըսելու. Ձեզ բռնի չեն ամուսնացներ. Հետեւաբար տեղեկութիւն առէք, ուզածնուդ չափ խորհեցէք, եթէ կ'ուզէք ամբողջ կեանքերնուդ մէջ, բայց գիտցէք որ երբ միանգամ Այո ըսէք, մահը միայն պիտի կրնայ ազատել զձեզ. Եթէ սխալեցաք, վա՛յ ձեզի. Մենք սա միայն կրնանք ընել որ ձեր անձերն իրարմէ կը զատենք եւ քաղաքականապէս պատասխանատու չենք թողուր զձեզ միմեանց, այն ալ մի քանի որոշ պարագայից մէջ. Ուստի, կամ լաւ ամուսնացէք, կամ բնաւ մի՛ ամուսնանաք.

«Գալով այն զաւակաց, զորս երկուքդ ալ կրնաք ունենալ իրարմէ զատուելէ ետքը, մեզ անկ չէ զանոնք երաշխաւորել, մենք միայն զանոնք կը ճանչնանք, զորս ունենալու իրաւունք տուինք ձեզ, երբ մեր առջեւ ազատաբար խօսք տուիք յաւիտեան միացած մնալ. Մենք զանոնք և եթ կը ճանչնանք. Եթէ ապահարզանով հայրն ու մայրը բացարձակապէս ազատ են, անոնք ի՞նչ կ'ըլլան. Երկուքէն ո՞րը պիտի նայի զանոնք. Երկուքէն որո՞ւն պիտի յանձնենք զիրենք. Ամենէն պարկեշտի՞ն. Բայց եթէ այդ պարկեշտն ուտելիք չունի՞. Ըսել է որն որ աւելի դիւրակեաց է անո՞ր. Բայց եթէ այդ դիւրակեացն յանցաւորն է՞. Այն ատեն թող պետութիւնը նայի զանոնք, անոց դաստիարակութեան հարկ եղածին չափ գումար մ'առնելով ամուսիններէն, անանկ չէ՞. Բայց եթէ ապահարզանեալք երկուքն ալ աղքատ ըլլա՞ն. Կը մնայ հայրական եւ մայրական սէրը, որ գործերը կրնայ կարգադրել, անանկ չէ՞. Աւա՜ղ, հայրական կամ մայրական սէրերն ալ, բոլոր մեծ զգացմանց պէս յարատեւութիւն եւ մեծամեծ զոհողութիւններ կը պահանջեն, շատ հազուագիւտ են, մանաւանդ հայրական զգացումն. ապա թէ ոչ ի՞նչ պատճառ կուտայք 100ին 30 ապօրինի զաւակաց, ի բաց թողլով կամաւոր ամլութիւններն, վիժումներն, անծանօթ որդեսպանութիւններն. ստնտուներու յանձնուած դիեցիկ տղոց 100ին 80 մահը, որք (ստնտուք) խեղճերը գիւղ կը տանին և հոն նոցա բերնէն վար կը լեցնեն այն խիւսը, որմէ անմեղ էակներն վերջապէս կը մեռնին, կարծես հասկնալով որ արդէն ուզուածն այս է. Հայրական և մայրական սէր կայ, ասոր կասկածիլ չըլլար, և երբ կայ՝ աստուածային է. բայց կարծուածին մանաւանդ բռնածին չափ չկայ. Բնութիւնն ալ աղէկ գիտէ զայս ի հարկէ ասոր համար է որ բեռը վերջը, հաճոյքն առաջ դրեր է. Աչքի առջեւ բերելով թէ ո՛րքան մարդիկ կ'ուզեն հաճոյքն վայելել, առանց բեռը կրելու, մտածեցէք թէ քանի՞ հոգի միմիայն ընտանեկան բերկրութիւններ գտնելու յուսով այդ բեռերն կ'ստանձնէին, եթէ հաճոյքը չըլլար. Կը կարծէ՞ք որ առանց ամուսնութեան, որ հաշտման նշան մ'է, զիրար սիրող այրն ու կինը, որ թերեւս կեանք տան զաւկի մը, որ օրինաւոր եւ պատասխանատու ծնողք չպիտի ունենայ, կը կարծէ՞ք որ նոքա հայրական կամ մայրական սէր ունենան. Կը կարծէ՞ք որ հաշուով, պատեհութեամբ, սովորութեամբ, նոյն իսկ սիրով ամուսնացող այրն ու կինն միշտ կը բերեն այն զաւակը որ պիտի ծնի իրենցմէ, և որ աւելի հետեւանք մ'է, քան թէ նպատակ մը, եթէ իբր շահեր ապահովելու կամ իրականացնելու միջոց մը չի նկատուի. Կը կարծէ՞ք որ ամուսնական տունը ձգելով ուրիշ տեղ գացող ամուսինն, և զաւակը դրացուհւոյն կամ սպասուհւոյն ձգելով սիրահարը գտնելու գացող կինն իրենց զաւակները կը սիրեն. Ո՛չ, ո՛չ. Մարդկութիւնը կրնայ լաւ զգացումներ ունենալ. բայց շատ անգամ պէտք է ստիպել զինքն որ այդ զգացումներն ունենայ, և եթէ այս ինչ պարտաւորութիւնները չի դնէինք վրայ, զանոնք դիւրաւ զանց պիտի ընէր, նոյն իսկ այն պարտքերն, որոց վրայ կը հըպարտանայք. Ամուսնութիւնը մեր բարոյական վերջին միջոցներէն մին է. Զի պղտորեցնենք զայն. Այրք ու կանայք որչափ աւելի հասկնան անոր անդարձ ըլլալն, այնքան զգուշութեամբ պիտի վարուին ամուսնացած ատեննին.»

Ասոնք բոլոր ճշմարիտ են երկուստեք, և երբ այս վերջին խօսքերն եկեղեցին ըսէ, կը հասկնանք. Եկեղեցին չկրնար ապահարզան ընդունիլ, որովհետեւ ըստ իրեն ամուսնութիւնն հոգիներու միութիւն է, ի բաց առեալ շնութեան պարագայն զոր Մովսէսի օրէնքն կանխատեսած և Յիսուս բացայայտ կերպիւ մեկնած է (Գլուխ Ե. համար 32, աւետարան Մատթէոսի). Բայց երբ աշխարհական օրէնքն այսպէս կը խօսի, չենք կրնար ընդունիլ, եւ ի մեզ աշխարհային օրէնքն որ կը տիրապետէ եւ կրօնական ամուսնութիւնը բնաւ արժէք չունի առանց անոր. Արդ, աշխարհական օրէնքը մարդուն ընկերական եւ երկրաւոր շահերը միայն կը նկատէ եւ պատրաստ է զայն հաւասարակշիռ բռնել իւր պարտուց եւ իրաւանց միջեւ. Իրեն համար ամուսնութիւնն ո եւ է պայմանագրութեան պէս պայմանագրութիւն մ'է, փոխադարձ դաշնադրութիւն մը, յորում երկու կողմերն հաւասար պարտականութիւններ ունին, եւ իւր պարտքն է այդ դաշնագիրը խզել, երբ երկու կողմանց մին կ'ապացուցանէ թէ միւսն իւր պարտքն չէ կատարած. Օրէնքը միշտ առաջ կը բերէ զաւակաց խնդիրն, որք այս պայմանագրութեան արդասիքն են եւ որք, իրենց միջամտութեամբ, բոլորովին մասնաւոր հանգամանք մը կուտան նմա. Աղէ՛կ. բայց երբ զաւակ չըլլա՞յ. Ըսել է այն ատեն այս փաստը կ'ոչնչանայ. Եւ երբ այդ զաւակն յանցանքին ապացոյցն է, ի՞նչ կ'ըլլայ նորա միջամտութիւնը.

(Շարունակելի)

դէմ ։ Սթանտըրտ չի հաւատար թէ Եգիպտացիք կարող լինին ինքնօրէնութեան ։ «Պուլկարք Եգիպտացիներէն «տարբեր ժողովուրդ մ'են ։ Բայց պուլ«կարական կորովը, սէգ և գործօն ցե«ղը մեծամեծ դժուարութիւններ կը «կրէ Պուլկարաց համար և Պուլկարաց «ձեռօք Պուլկարիա մը հաստատելու ։ «Իսկ Եգիպտացի՞ք ։ Ո՛չ ոք կարող է «հաւատալ թէ հինգ տարիէն Եգիպ«տոս կարող լինի ինքնօրէն և անկախ «ազգ մը դառնալու ։ Պէտք է ուրեմն «որ պահենք մեր գործողութեան ա«զատութիւնը ։» Կը ծանուցուի նաև թէ Բ. Դուռը չափազանց երկար գըտած է Սըր Հ. Տ. Ուոլֆի նշանակած հնգամեայ պայմանաժամը ։ Կ'ենթադրուի թէ պահպանողական նախարարութիւնը, պահպանողական լրագրաց միջոցաւ հարուածել տալով Սըր Հ. Տ. Ուոլֆի առաջարկը, կ'ուզէ ցոյց տալ թէ այդ հնգամեայ պայմանաժամուն համեմատ՝ իսկ մեծ զիջում մ'ըրած պէտք է համարուի անգլ. կառավարութիւնը ։

—Դահիրէէ կը հեռագրուի թէ անցեալ չորեքշաբթի յոյժ սաստիկ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Վատի-Հալֆայի մօտ, ի մէջ Սուտանցւոց և եգիպտացի զօրաց, ընդ հրամանատարութեամբ Զէրմսայտ գնդապետին ։ Սուտանցիք հալածուեցան, 200 հոգի կորուսանելով ։ Եգիպտացւոց կորուստն է 40 մարդիկ, յորս կան անգլ. ենթասպայ մը և երկու բնիկ սպայք ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Ազգ. Հիւանդանոցն երթալով, այցելեց չէնքին բոլոր յարկերն եւ մանրակրկիտ կերպիւ ու հայրական հոգածութեամբ աչքէ անցուց այն մեծ հաստատութեան ընդհանուր կազմակերպութիւնը ։ Ն. Սրբազնութիւնը նոյնպէս Որբանոցն այցելելով, աշակերտաց ուսումնական վիճակը քննեց եւ գոհունակութիւնն յայտնեց ։

Տնտեսական Խորհուրդը քննելով Արմաշու վանուց հաշուետումարներն, զորս յանձնաժողով մը բերել տուած էր, գոհացուցիչ գտաւ զայնս եւ հաստատեց թէ Գեր. Վանահայր Սրբազան տնտեսագիտաբար շարժած էր ։ Խորհուրդն իւր քննութեանց արդիւնքն յայտագրեց Վարչութեան ։

Առաջնորդական վիճակաց վերակազմութեան յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ եւ մեծ վիճակաց հետ միանալիք փոքր վիճակաց ցանկն, ինչպէս նաեւ նոցա ունենալիք փոխադարձ իրաւասութեանց եւ յարաբերութեանց սահմանները գծեց ։ Նոյնպէս վանօրէից մասին եւս ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրաւ ։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ապրիլ

Մի քանի զբօսաշրջիկ երեւելի Ամերիկացիներ որ անցեալ շաբթու մայրաքաղաքս եկած էին, փափաքելով այցելութիւն մը տալ մեր Ամեն. Ս. Պատրիարքին, անցեալ հինգշաբթի օր ներկայացան Ն. Սրբազնութեան, որ սիրալիր մեծարանօք պատուեց զայնս, և կէս ժամու չափ տեսակցեցան ։

Յետոյ իջան ի Մայր եկեղեցի, շրջեցան սրբավայրի ամեն կողմերն, այցելեցին հանգուցեալ Ներսէս Սրբազանի և բարեյիշատակ Պէզճեան Յարութիւն Ամիրայի շիրիմներն և գոհութեամբ մեկնեցան անտի յԱզգ. Հիւանդանոց, ուր երեք ժամ միայն շրջեցան բոլոր յարկերը, գրաւոր յայտնեցին իւրեանց ջերմ գոհունակութիւնն, յայտարարելով թէ հակառակ չէնքին հնութեան եւ անյարմարութեան, տիրող մաքրութիւնն եւ բարեկարգութիւնն աններեւ են, այնպէս որ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի հիւանդանոցաց հետ կրնայ մրցիլ եւ գերազանցել իսկ ։

Մեծ. Գ. Ն. Շիշմանեան էֆէնտի, որ կ'ընկերակցէր նոցա, զգածուելով ազգասիրաբար իւր կողմէ երկու օսմ. ոսկի նուիրեց յիշեալ հաստատութեան ։

Կարեւոր կը համարիմ աստ ծանօթացնել նոյն անձինքն որք են՝

Պատ. Էրրէթ, Խմբագրապետ «Քրիսչեան Սթանտարտ» լրագրին ի Սինսինաթի և Նախագահ Աշակերտաց Առաքելական ընկերութեան.

Պատ. Սուինի՝ Քարոզիչ «Քրիստոսի Աշակերտաց» յԱմերիկա ։

Պատ. Թուֆ՝ Քարոզիչ «Քրիստոսի Աշակերտաց» յԱմերիկա ։

Պատ. Մօր՝ Խմբագրապետ «Բօտն ուէլթհն» լրագրին ի Լոնտոն և քարոզիչ «Աշակերտաց եկեղեցւոյն» անդ ։

Յիշեալ յարգելի անձինք Ամեն. Ս. Պատրիարքէն բաւական ընդարձակ տեղեկութիւն առին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մասին, ունեցան յոյժ նպաստաւոր կարծիք և յայտնեցին թէ բաղդատմամբ Յունական եւ Հռովմէական եկեղեցեաց՝ պարզ է Հայաստանեայց եկեղեցին եւ Հայ ազգն արժանի համակրութեան ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ Աչըտ էֆ. Դոստրիկեանի (professeur de sciences abstraites et occultes) նշանախօսութիւնն ընդ Օր. Աղաւնի Ալլըճեանի, քենի փաստաբան Յարութիւն էֆ. Պէկեանի ։

ՄԱՍԻՍի վաղուան թիւը կը պարունակէ. Ազգային տեսութիւն, Հայք և Ռուսք (Ա. Ա.)—Պ. Նելիտով և Հայք, Մշակէ քաղուած.—Գոլասեան դէմքեր, Օրթագեղին (Հրաչեայ).—Զատկի առթիւ (Մ. Կիւրճեան).—Յայգերգ, բերթուած (Կայծակն).—Նամակ Մոսկուայէ (Ս. Յովհաննեան).—Ղարաբաղի աստղագէտը, վէպ (Պ. Զօհրապ) ։

Այս աւուր Ազգ. Ժողովոյ նիստը տեսնել երրորդ երեսը ընդ վերջին լուր՝

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Իլլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Կարնոյ Նահանգին Մէքթուպճի Օսման Զէքի պէյի ։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Սուլթանիյէ վարժարանի պարսկերէնի ուսուցիչ Ֆէյզի էֆէնտիի և Սամոսի Իտարէի ժողովոյ անդամ Ապոստոլաց փաշայի որդի Մաքսիմօս պէյի ։

Սալիսէի աստիճան՝ Սամոսի Թաղապետութեան նախագահ Աճէմ Նաֆըզ էֆէնտիի ։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ արքունի Թնդանօթարանի զինուորական միայուն ատեանին Նախագահ Միրլիվա Ալի Ռիզա փաշայի և Սէնայի գունդերու Միրլիվա Ալի փաշայի ։

Սալիսէի աստիճան տրուած է, ոչ թէ Ադնաուրեան Յովսէփ էֆէնտիի, այլ Սպարապետի Դիւան Ճարտարապետ Ադնաւուրեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆ.ի որդի Ադնաւուրեան Ադնաւոր էֆէնտիի ։

ԿՐԵՏԷ

Նէօյօրք Աթէնքի Թիմփոն հեռագրեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Կրետէի վերջին անցից վրայ, մայիս 1 (Ն. Տ.) թուականաւ.

Երէկ իրիկուն տխուր լուրեր առնուեցան Կրետէէն ։ Հանիա բնակող քրիստոնեայ աղջիկ մը առեւանգուած լինելով իսլամի մը ձեռամբ, այս պատճառաւ խռովութիւնք ծագեցան ։ Քրիստոնեայք առեւանգիչն սպաննեցին, և ասոր հետեւանքն եղաւ փողոցներուն մէջ արիւնալի կռիւ մը որ քիչ մնաց ծանր երեւոյթ մ'առնէր. շատեր մեռան կամ վիրաւորեցան ։ Յուզումը մինչեւ կղզւոյն գաւառակները տարածուեցաւ ։ Հանիայի հիւպատոսք որք շրջագայութեան գնացած էին, տեղեկանալով այս յուզմանց, հրահանգ խնդրեցին իրենց կառավարութենէն և պատերազմական նաւերու առաքումը պահանջեցին ։ Առաջին լուրն տուաւ Աթէնքի ֆրանսական դեսպան Մոնթոլոն կոմսն որ Պ. Ֆլուրէնսի կողմէ արտօնուեցաւ Վիլֆրանշէն մարտանաւը ղրկել ուր կը գտնուի Մարքէզաք գեր-ծովակալն ։ Հիւպատոսք փութանակի Հանիա վերադարձան ուր հասան այս առաւօտ ։ Հելլենական հիւպատոս Պ. Կրիբարիս եւս հրահանգ խնդրած լինելով, արտաքին գործոց նախարարն հրամայեց նմա գործակցիլ Կրետէի կուսակալին՝ մտքերն հանդարտեցնելու, արեան հոսումն արգիլելու և բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար կղզւոյն մէջ ։ Այս խնդրոյն առթիւ տեղւոյս օսմ. դեսպան Ֆէրիտուն պէյ առջի գիշերը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Տրիկուբիսի հետ, որ գոհացուցիչ արդիւնք մը յանգեցաւ ։ Բարեբաղդաբար այս առաւօտ առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ մտքերն հանդարտիլ սկսած են և կը յուսացուի որ հիւպատոսաց ժամանումէն յետոյ կարելի պիտի լինի հաշտութիւն յառաջ բերել, յանցաւորաց ձերբակալմամբ ։ Արդէն կուսակալ Քոսդաքի փաշայի ազդեցութեան շնորհիւ յանցաւորք, քրիստոնեայ կամ իսլամ, պիտի ձերբակալին և իրենց արդար պատիժը գտնեն ։»

Մայրաքաղաքիս դեսպանատանց ոմանց հասած հեռագրոց նայելով, կարելի է յարել թէ Հանիայի մէջ տեղի ունեցած ժողովրդային համախմբումները հետզհետէ ցրուելու վրայ են և շրջակայ քաղաքաց յոյն բնակիչք, որք անդ փութացած էին, իրենց տեղերը վերադարձած լինելով, բարեկարգութիւնը վերահաստատուած է այս պահուս ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սոֆիայէն առնուած լուրեր յոյժ տագնապալի կացութիւն մը կը նկարագրեն այն անձնական անհամաձայնութեանց պատճառաւ որք ծագած են Խնամակալութեան անդամոց միջեւ ։ Պահպանողականաց խմբակն որ միացած է արմատականաց, այսինքն արտաքին գործոց նախարար Պ. Նաչեվիչի և դատական նախարար Պ. Ստոյլոֆի, որ յատուկ պաշտօնով Վիեննա կը գտնուի, գործէ պիտի քաշուի կ'ըսուի, նախարարապետ Պ. Ռատոսլավոֆի պահանջմամբ ։ Հետեւաբար կ'ենթադրուի թէ խնամակալաց Սոֆիա վերադառնալէն յետոյ նախարարական փոփոխութիւնք լինին և նոր կառավարութիւն մը կազմուի միևնոյն կուսակցութեան մը պատկանող անձերէ ։

Ուրիշ զրոյցներու նայելով, ընդհակառակն շատ հաւանական է որ Պ. Ռատոսլավոֆ հրաժարի և նոր խնամակալութիւն մը կազմուի պատերազմական նախարար Նիքոլայէֆ գնդապետէն, Պ. Նաչեվիչէ և Պ. Ստոյլոֆէ որք երեքն ալ Ալէքսանդր իշխանին ջերմ կուսակիցներն են ։

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ

Ալպանիացւոց մէջ դարեւոր աւանդութիւն մը կայ, որով երբ Ալպանիացի մը իւր ցեղակիցներէն մին սպաննէ, սպաննելոյն ընտանիքն իւր վրէժը կը լուծէ մարդասպանին ընտանիքէն մին սպաննելով և այս կերպիւ վրիժառութեան գործը կը շարունակուի տարիներով ։ Երկու ընտանեաց արու անդամք միմեանց դէմ թշնամութիւն ունենալով, մինչեւ իսկ երկուստեք փոքր մանուկներ կ'սպաննուին ։ Ալպանիացւոց մէկ մասն այս կերպիւ տարիներէ ի վեր կենաց ապահովութիւն չունենալով, տուները կը մնային եւ երկրագործութիւնն ու վաճառականութիւնն օր օրի նուազելով աղքատութիւնը վերջին ծայր հասած էր ։

Արդ, Վեհ. Սուլթանն, ըստ տեղեկագրութեան Շքոտրայի կուսակալ և զինուորական հրամանատար Թահիր փաշայի, նկատողութեան առնլով զայս խնդիր, հրամայած է որ այս արեան վրիժառութիւնները բարձնելով իրաւախոհութեամբ կարգադրուին այդ կարգի դէպքերն ։ Ն. Վեհափառութեան սոյն հրամանը Թահիր փաշայի հաղորդուած լինելով, Ն. Վսեմութիւն՝ ի ներկայութեան Շքոտրայի երեւելեաց եւ ժողովրդեան, հրապարակաւ ծանուցած է կայս. հրամանն, յայտարարելով որ հակառակ վարուողներն ըստ օրինի խստիւ պիտի պատժուին ։ Ներկայք ջերմ բարեմաղթութիւններով ընդունած են Վեհ. Սուլթանի սոյն հրամանը ։

Թահիր փաշա մանաւոր հեռագիր մ'ուղղելով կայս. պալատան ծանուցած է զայս ։

—Ապրիլ 16 և 17 թուականաւ Վիեննայի լրագրաց ուղղեալ հեռագիրը, զորս արտատպած է Ստանտըրտ, քանի մը մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն երկու միջադէպերու վրայ որք տեղի ունեցած են ի Վերին Ալպանիա ։ Աւասիկ առաջինը ։ Բրենք Պիպ Տօտա փաշայի, զոր Միրտիտեանք իբր ազգային գլուխ մը կը նկատեն, գերեզմանը պղծուած լինելով, Միրտիտիոյ լերանց մէջ ծանր կռիւներ ծագեր են այս պատճառաւ ։ Շքոտրայի կաթոլիկ արքեպիսկոպոսն իրողութիւնը կուսակալ Մուսթաֆա Ասիմ փաշայի հաղորդեր է, յարելով թէ Միրտիտեանք իբր յանցաւոր կ'ամբաստանեն իսլամ Ալպանիացիներէն ոմանս ։ Կուսակալն անմիջապէս խիստ քննութիւն մը հրամայեց և յայտնեց արքեպիսկոպոսին՝ թէ յանցաւորք խըստիւ պիտի պատժուին, մի և նոյն ժամանակ նորոգել տուաւ տապանաքարին հասցուած վնասներն և մասնաւորապէս վերստին դնել տուաւ խաչ մը որ խորտակուած էր ։ Այսու հանդերձ, Միրտիտեանք՝ որք յոյժ կրակոտ բնաւորութեան տէր մարդիկ են, գոհ չմնալով ասկից, եօթն ալպանիացի զինուորաց վրայ յարձակեցան և սպաննեցին զանոնք ։ Կուսակալը միջոցներ ձեռք առած է մարդասպանները պատժելու և բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար Միրտիտիոյ մէջ ։

Երկրորդ միջադէպը սահմանագլխոյ կը վերաբերի ։ Խումբ մ'Առնաւուտներ ապրիլ 7 ին սերպիական սահմանագլուխն անցած էին ։ 23 ին նոր յարձակում մ'ալ ըրին, բայց ետ մղուեցան սերպ ոստիկանաց կողմէ ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Գերմանական դեսպան Պ. տը Ռատովից նախընթաց իրիկուն կոչունք մը տուաւ ի պատիւ իտալական դեսպան Պարոն Պլանի ու Տիկնոջն ։ Սեղանին հրաւիրեալ էին նաեւ Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, խորհրդական Տատեան էֆէնտի, պելճիական եւ սերպիական դեսպանք, ամերիկեան գործակատարը, Հօպ փաշա, այլեւ այլ դեսպանատանց գլխաւոր պաշտօնեայք ու բարձրաստիճան անձինք ։ Տատեան էֆէնտի անհանգիստ լինելով, ներումն խնդրած էր իւր բացակայութեան համար ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Նէօլոգոսի մէջ կը կարդանք ։

«Սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչ, նախընթաց օր Ֆէնէր երթալով, Ամեն. Տ. Դիոնիսիոս Պատրիարքին յանձնեց 15 հազար ղշ գումար մը ։ Յայտնի է թէ Սերպիա ատենօք թոշակ մը յատկացուցած էր Յունաց Պատրիարքարանին, սակայն մեզ անծանօթ պատճառներով այդ թոշակի առաքումը դադրած էր ժամանակէ մ'ի վեր ։»

ԱՌՆԱՒՈՒՏԳԻՒՂԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Աթէնքէ կը գրեն թէ Յունական Կարմիր Խաչի Ընկերութեան վարչութիւնն որոշեր է չորս հազար ֆրանքի նպաստ մը ղրկել Առնաւուտգիւղի հրկիզելոց ։

—Յայտնի է թէ անգլ. դեսպանուհի Լէտի Հուայթ վերջին անգամ իւր հովանաւորութեան ներքեւ կազմակերպած երեկոյթի հասոյթէն 200 օսմ. ոսկւոյ բաժին մը հանած էր «Պրիտիշ բէլայֆ սօսայթի» հաստատութեան ։ Անգլ. այդ բարեգործական միութեան վարչութիւնը նամակ մ'ուղղելով առ Վսեմ. Դեսպանուհին՝ փափագ կը յայտնէ որ այդ գումարին կէսը, այսինքն 100 ոսկի, յատկացուին Առնաւուտգիւղի հրկիզելոց, ըստ որում այդ տարաբաղդք աւելի ստիպողական պէտքեր ունին քան իրենց խնամած կարօտեալներն ոյց պիտոյից բաւականացող տարեկան գումարն հայթայթելու պիտի աշխատին ։ Այս նամակի հետ հարիւր ոսկւոյ գումարն յանձնուած է առ Լէտի Հուայթ, որ եթէ հաւանի, պիտի բաշխէ զայն Առնաւուտգիւղի հրկիզելոց ։ Կը յիշուի թէ Լէտի Հուայթ յառաջիկայ երեքշաբթի գիշեր նոր և աւելի փայլուն հանդէս մը պիտի տայ անգլ. դեսպանատան մէջ, մասնաւորապէս յիշեալ հրկիզելոց ի նպաստ ։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը նախընթաց իրիկուն Բերա, անգլ. դեսպանատունն երթալով, տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Սըր Ուիլիըմ Հուայթի հետ ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և անգլիական արտասովոր պատուիրակ Սըր. Հ. Տ. Ուոլֆ երէկ բանակցեցան եգիպտական խնդրոյն վրայ ։

—Վառնայէ կը գրեն թէ Բ. Դուռը ռազմամթերաց փոխադրութեան համար 500 սայլ եւ հետեւակազօրաց գործածութեան համար 400,000 համազգեստ յանձնարարած է ֆրանսական գործարանի մը ։

—Սէլանիկէ կը գրեն թէ, կ'ըսէ [illegible], զինուորական մեծ շարժումներ կը կատարուին Գարատաղի սահմանագլխոյն կողմէ ։ 12,000 հոգի աւելցուած է Բրիզրէնի զօրաբանակին վրայ ։

—Կարմիր Ծովու Նաւահանգստաց տեսուչ Ահմէտ պէյ որ նոյն պաշտօնով Միջերկրական փոխադրուած էր, Մալտայէն [illegible] շոգենաւով Օսմ. Արշիպելագոս ուղեւորած միջոցին ճամբան մեռեր է ։ Վախճանելոյն մարմինը Սաքըզ հանելով կղզւոյն իսլամաց գերեզմանատունը թաղուեր է ։

—Անգլիական դեսպանն ու դեսպանուհին, ծովային Ֆէրիտ Վուտս փաշա և անգլ. գեր-հիւպատոսն երէկ դեսպանատան պահակ [illegible] շոգենաւով Մեծ-կղզի գնացին ։

—Սուրբէէ Հիւմայունի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի օր ։

—Կայս. [illegible] շոգենաւն երէկ Սեւ Ծովէն մայրաքաղաքս բերաւ խումբ մը նոր զինուոր ։

—Արշիպելագոսի կղզեաց կուսակալ Աքիֆ փաշա Հռոդոս կղզին գնացած է քննական պտոյտ մ'ընելու համար ։

—Լոնտոնի [illegible] լրագիրն հրատարակած է հետեւեալ նամակն զոր ստացած է Սըր Ռիքըրտ Պըրթընէ որ ի Թրիեստ ։

«Ապրիլ 2 թուականաւ Էտինպըրկէն նամակ մ'ստացայ Պ. Ռոպէր Ֆէլքինէ ։ Կարծելով թէ արշաւանք մը կը պատրաստեմ դէպ ի Սուտան Կորտոն զօրավարը փնտռելու համար, բարեկամս կը հաղորդէ ինձ ծանօթութիւն մը, գրուած երիտասարդի մը կողմէ, զոր քանի մը տարի առաջ մեծցուցած է յԱնգլիա և յետոյ Աֆրիկէի ամերիկեան վարժարանը դրած ։ Այդ ծանօթութիւն 1886 նոյեմբեր 28 թուականը կը կրէ և սա տողերը կը պարունակէ.— «Խարթումէն աստ հասնող մարդ «մը պատմեց թէ Կորտոն զօրավարի «զօրքերէն մին էր. դպրոց եկաւ ուր «հարցաքննեցին զինքը. կ'ըսէ թէ Կոր«տոն զօրավարը շոգենաւով մը դէպ ի «Հիւսիսային կողմ ուղեւորած էր, թէ «թուրք զինուորական մը շատ կը նմա«նէր անոր և թէ զայն սպաննած էին «կարծելով թէ նոյն ինքն զօրավարն է ։ «Պատմեց նաեւ թէ զօրավարին զինուոր«ները չէին կրցած իրենց թնդանօթները «գործածել, վասն զի անօթութենէ «տկարացած էին ։» —Հաճութեամբ կը տեսնեմ թէ Պ. Ռոպէր Ֆէլքին չէ հաւատացած երբեք Կորտոն զօրավարին մահուան և կը խորհի միշտ հաստատել թէ ողջ ազատած է նա ։

Աւելորդ է ըսել թէ այս նամակը, մանաւանդ դպրոցական պատանւոյն յիշեալ ծանօթութիւնն հրատարակուած են պարզապէս իբր զուարճական և ցնորական ինչ ։

—Պոլսոյ մաքսատան մթերանոցի պետը չորեքշաբթի առաւօտ աշխատած պահուն կաթուածահար եղաւ և հակառակ հասցուած օգնութեանց, քիչ յետոյ մեռաւ ։

—Երէկ առաւօտ Տօլապ-Տէրէի կողմը տան մը ջրհորին մէջ կօշկակարի մը դիակը գտնուեցաւ, զոր չորս հինգ օրէ հետէ կը փնտռէին ։ Խեղճ մարդը 32 տարեկան էր եւ ամուսնացեալ, բայց կնոջմէն բաժնուած կ'ապրէր եւ յաճախ կ'արբենար ։ Յայտնի չէ թէ անձնասպանութիւ՞ն մը թէ արկածի մ'արդիւնք է այս ։

—Կայս. կառավարութիւնը տասն և հինգ տարուան պայմանաժամաւ արտօնագիր տուած է Միւհէնտիսեան Յովհաննէս էֆէնտիի որ 22, 16 և 6 բունդոյ թուրք տառերու կաղապարներ հնարած է ։ Այս կաղապարներն ամենայն կատարելութեամբ շինուած են ։ Կեդրոնատեղին է Բ. Դրան մեծ պողոտային վրայ [illegible] լրագրոյ տպարանին կից թիւ 50 ձուլարանը ։ Սոյն տառերը կը վաճառուին հետեւեալ գներով ։ 22 բունդոյի հին օխան ողջ դրամ 25 ղրուշ և 16 բունդոն՝ 20 ։ 6 բունդոյին համար դեռ գին մը որոշուած չէ ։

—Մեր այս աւուր երրորդ երեսին մէջ կը հրատարակենք Թափուի օրինաց 15րդ յօդուածն որ բարեփոխուած է կայս. հրամանաւ ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌՁԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ հայերէնէ ի Փըրանսերէն (Կոստան Ա. Ռուլեան)—Սոյն բառարանի մինչեւ 7րդ տետրն հրատարակուած է արդէն և միւսներն ալ կը հրատարակուին հետզհետէ կանոնաւորապէս ։ Բաժանորդագինն է մայրաքաղաքիս համար 10 և գաւառաց համար 15 ղրշ ։ Ամբողջ տպագրութիւնն աւարտելէ յետոյ, ի մայրաքաղաքիս 20, իսկ օտար երկիրներ 30 ղրշ պիտի վաճառի ։ Բաժանորդագրիլ փափագողք պէտք է դիմեն Պոլիս, Ն. Պէրպէրեան էֆ.ի տպարանն կամ Ղալաթիա, Վրոյր էֆ.ի թղթավաճառանոցը, Գոմիսիոն խանի տակ ։

ԹԱԼԻՄԻ ԳՐԱԱԹ.—Աստիճանաբար կարգացուելու համար չորս մասի բաժանուած թուրքերէն ընթերցարան մ'է որ թէ՛ ի գաւառս և թէ՛ ի Կ. Պոլիս, Թրքաց Հայոց, Յունաց, Հրէից դպրոցներուն մէջ կը գործածուի անխտիր, և մանաւանդ կայս. Լիսէի և Միւլքիէ վարժարանին ծրագրոց մէջ ընդունուած է ։ Վաճառման կեդրոնատեղին է՝ Աւաքէլ էֆ. Թօզլեանի դրատունն, ի Պոլիս ։

Ա. մաս	(տպագիր)	100 փարայ
Ա. »	ձեռագիր	4 ղրուշ
Բ. »	տպագիր	100 փարայ
Գ. »	»	4 ղրուշ
Դ. »	»	6 »

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կը լինի ։

ՌՁ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Գ. Թիւն հրատարակուեցաւ որ կը պարունակէ հետեւեալ գծագրութիւնները ։

Ոսկերչութիւն

Մատանիներ, օղեր, փողկապի ասեղներ, սանտր, արծաթեայ գաւաթ և դգալ ։

Կահոյք

Թիկնաթոռ (սէտիֆէ) հանդերձ մի քանի մեծ կարօններով ։

Ասեղնագործութիւն

Մարգաներ, մեծկակ ծաղիկ մը, փոքր մարգաններ ։

[illegible]

Տձեւմեցու տպածոյի ընդարձակ օրինակ ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 5 մայիս

Մոսկուայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Կիրսի հրաժարումը վերջնապէս որոշուած է և թէ Պերլինի ռուսական դեսպան կոմս Շուվալոֆ պիտի յաջորդէ նմա ։

Բեթերսպուրկ, 5 մայիս

Աֆղանեան սահմանագլխոյ գծման անգլօ-ռուս յանձնախումբն երէկ իւր առաջին նիստը գումարեց, առանց որոշում մը տալու ։ Երկրորդ նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ երեքշաբթի օր ։ Կը կարծուի թէ երկրորդ նիստէն յետոյ յանձնախումբը պիտի լուծուի ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 24 ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պոնքայի)	111 1/2
3 » » » (վճռնին)	111 1/8
3 » Բարիզի » (պոնքայի)	22 72 1/2
3 » » » (վճռնին)	22 80

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դաշնեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մերս. Ա)	Սէրի	15 3
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 3
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	15 3
Բարձրագոյն գին	»	15 3
Նուազագոյն »	»	15 3
Կէս օրին	»	15 3

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	39 8
Այս առաւօտ	39 8
Կէս օր	39 8

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա	Սէրի	22 20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ	»	13 30
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ	»	15 3

Իւնիֆիէ Եգիպտականի

Երէկ իրիկուն գոցուելու (Գ. Կ.)	83 20
Այս առաւօտ բացուելու	83 20
Կէս օրին	83 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լ.		3 38
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	6 24
Պանք տը Գօնս		»	5 14
Սօս. Շամէ և վալէօր		»	3 28
Թրամուէյ		»	297 1/2
Պոլսոյ երկաթուղի	Փր.		32 75
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ [illegible]		»	79

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	88 2
Անգլիական ոսկի	»	110 35
Բօլ իմփէրիալ	»	90 32
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	10 19
» արծաթ	»	75
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 37
Վէյնոց	»	102 20
Չինգնոց	»	102 20
Մէճիտլիք	»	98 10
Թասֆիէ	»	18

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 5 Մայիս, ժամ 3 վայր. 14 երկրդ

Անգլ. քօնսօլիտէ	102 13/16
Օսմ. Սէրի Դ. բացուելու	13 1/2
» » » գոցուելու	13 1/4
» » » Ա.	22
» » » Բ.	13 1/2
» » » Գ.	11 1/2
Օթօման 1871	73
փոխառութիւն 1877	84
Պանք Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	95
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	76
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	96
Տայրա Սանիէ	71 1/2
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	97 1/8
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 5 Մայիս, ժամ 4 երկրդ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 40
Օսմանեան երկաթուղի	16

Բարիզ, 5 Մայիս, ժամ 3 վայր. 45 երկրդ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 10
» » 3 %	80 22 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելու	13 57 1/2
» » » գոցուելու	13 55
» » » Բ.	13 75
» » » Գ.	13 40
Օսմանեան երկաթուղի	31 50
» Լոժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	505
Գրէտի Լիօնէ	542 50
» Ֆօնսիէ	1355
Բաժնետոմս Լիոնի	1255
Սուէզի ջրանցք	1993 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	100 1/4
Իտալական Ռանթ	97 40
Եգիպտական միացեալ	384 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	64 1/4
Բրիօրիթէ Թիւրք	344 37 1/2
5 % Հելլենական	324 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25

ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Մ. ԳՈՒԼԱԳՍԸԶԵԱՆ ԷՖԷՆ

ԱՌԱՋԻ ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

(Նիստ Գ.— 23 Ապրիլ 1887 Հինգշ

Եղեռնադատ Ատեանն երէկ դար ձեալ զբաղեցաւ սոյն խնդրով ։ Ժա 6ը 20 կ'անցնէր երբ Մարգար էֆ. ե րեւեցաւ իւր նստարանին վրայ ։ Իւ փաստաբանը Թորոս Սարաճ էֆ. և Ս Տօրիգյա եւս սրահը մտան պահ մը յե տոյ ։ Սպաննելոյն մայրն ու եղբայր դեռ չէին երեւէր, և դատավարու թիւնք վաղուց սկսուած էին երբ յի եալք սրահը մտան ։ Այս նստին սպա նելոյն մայրը նուաղում մ'ալ ունեցա և դուրս տարուեցաւ իւր զաւակաց օգնութեամբ ։ 6ը 40 վայրկեան կ'անց նէր երբ դատաւորք սրահը մտնելով ատեանը բացուեցաւ ։ Ընթերցողք կը յիշեն արդէն թէ վկայից հարցաքննու թիւնք վերջին նստին աւարտեալ լի նելով, կը մնար լսել Ընդհ. Դատախա զի ճառն և ամբաստանելոյն փաստա բանին պատասխանատուութիւնը ։ Խօս քը տրուեցաւ նախ Ընդհ. Դատախազ օգնական Համտի էֆէնտիի՝ որ հետեւ եալ կերպով պարզեց իւր տեսութիւն ները գործին այլեւայլ պարագաներու մասին ։

Համտի էֆ.— Լազարիի սպանութեան գործին դատավարութիւնը ցարդ երկու նիստ գրաւեց ։ Ի սկզբան արդէն բացատ րեցի գործուած ոճրին և ամբաստանութեան շարժառիթ եղող պարագայներն, և թէ պէտ այսօր աղանց կրկնութիւնը պիտի եր կարացնէ դատը, սակայն գործին կարե որութիւնը կը ներէ այդ կրկնութիւնն ։

Այս սպանութիւնն հետեւանքն է ամ բաստանելոյն քենւոյ Երմոնի սիրային յա րաբերութեանց սպաննեալ Լազարիի հետ ։ Թէ՛ ամբաստանելոյն, թէ՛ Երմոնի և թէ վկայից յայտարարութիւնք լիովին կ'ապա ցուցանեն զայս ։ Սպանութիւն գործուելու համար շարժառիթ մը, նպատակ մը պէտք է և կայ այդ ։

Նախ ճշդենք ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԱՅՐԸ ։ Ոճրին գործուած օրը, երեկոյեան ժամը տասն և մէկ ու կէսին ամբաստանեալը վ վօտայի պահականոցն է գացեր, հոն Լա զարին տեսեր է և գո՛ղ է այս անձը, գո ունիմ անոր դէմ, ձերբակալեցէ՛ք ըսեր է ։ Մեմուրն ալ հարցուցեր է իրեն թէ ի՞նչ գո ցուած է, և սա պատասխաներ է, Չամ գի տեր, տուն երթամ ստուգեմ ։ Այս Լա զարին թող տրուեր է երաշխաւոր տալու համար, և այս տեղի ունեցեր է ժամը 11ը 45 վայրկեան անցած կամ 12ին ։ Լազարի երաշխաւոր տալէ յետոյ վարպետին տունը գացեր է մի քանի պէտքեր հոգալու և ժամը մէկին քառորդ միացած եկեր է սպա նութեան վայրը ։ Ըստ ատաթեան Բանա յօթի (փոքր), որոյ յայտարարութիւններ իբր տեղեկութիւն լսուած են (և ոչ իբր վկա յոյ), հոն [illegible] կայ եղեր, և երեք հոգի տեսնուեր են որք սանդուղին առջեւ կը խօսակցէին. յետոյ իրարմէ բաժնուելով

Նոնցմէ՝ մին մէկ կողմ գացեր՝ է, երկրորդը սանդուխէն վար, իսկ երրորդն ետ դարձեր է. յետոյ «[illegible]», «[illegible]» ըսեր է այդ երրորդ անձը եա. ուրեմն ապացուցուած է թէ սպանութեան վայրն ամբաստանելոյն տան առջեւն է Այդ երեք խօսակիցներէն մին՝ որ ետ դարձած էր, հոն մնացեր է որովհետեւ ճամբայ չը կայ եոլն, չը կրնար թռիլ. Միւսներն հեռացեր են, և այդ հոն կեցողն է որ ըսեր է «[illegible]», «[illegible]»:

ՈՎ ԷՐ ՍՊԱՆՈՂԸ: Բանայօթ կ՚ըսէ թէ գէր հայ մ՚է. — Այդ տեղ երեք տուներ կան որոնցմէ մին է ամբաստանելոյն բնակարանը: Թէպէտ եւ Բանայօթ դատավարութեան միջոցին զամբաստանեալն չէ կըրցեր ճանչնալ, բայց իւր յայտարարութիւններն կը ճշդեն անոր անձնաւորութիւնը: Բանայօթի խօսքերը կարեւորութիւն ունի՞ն արդեօք. Բանայօթ չորս [illegible] ունի: Բոլիս Տայիրէսին հարցաքննուած միջոցին ըսեր է թէ սպանողը գլխաւոր մ՚ունէր գլուխը գէր մարդ մ՚էր: Այս յայտարարութիւնը ժամանակի տեսակէտով շատ մօտ է սպանութեան ժամանակին, հետեւաբար աւելի թարմ յիշողութեան արդիւնք. Ա՛յս է ճիշդը, այո՛, քանզի Եգարիս և Անկէլի եւս նոյնը լսած էին Բանայօթէն նոյն պահուն, երբ հարցուցեր էին պատուհանէն, և հոն ուրիշ գէր հայ ալ չը գտնուիր: Էլէնիի վըկայութեան գալով, ամբաստանեալը տարի ու կէս յառաջ անոր տունը գացեր է Լազարին փնտռելու, եւ Երմոնը ծեծեցի, ձեռուըները կոտրեցի, Լազարին ալ վրէժ պիտի լուծեմ ըսեր է: Իրաւ է թէ Էլէնի վերջին դատարան գալով [illegible] ըսի ըսաւ, և ո՛չ թէ [illegible], սակայն այս երկու բառերն ալ համարժէք են, և կանխամտածութիւն ցոյց կուտան: Ամէն մարդու բերանն է թէ Մարգար սպաննեց զԼազարի:

Էն կարեւոր յայտարարութիւնը Բանայօթինն է ուրեմն, քանզի արձանագրուած է անմիջապէս: Բանայօթ երեք ամիս ու կէս յետոյ դատարան եկած լինելով, այդ երկար ժամանակամիջոցն, և իւր անչափահաս տղաքը բաւական պատճառներ են տկարացնելու տղուն յիշողութիւնն, և ցոյց կուտան առաջին յայտարարութեան ճշդութիւնը: Մանաւանդ որ հայրը, չեմ գիտեր ի՛նչ նկատողութեամբ, կ՚ըսէր տղուն երեկ, հարցաքննութեան միջոցին, որ 13 տարեկան եմ ըսէ. ես ինքս լսեցի այս խօսքը:

Ըսուեցաւ թէ Լազարի Վօյվօտա գացեր է աղջկան մը հետ, և հոն Մոլթըզի մը հետ կռիւ ունեցեր է: Այդ դէպքին ականատես եղող Բէյէօ չը հաստատեց սակայն այդ կռուոյն իրօք տեղի ունեցած լինելն: Ըսաւ միայն թէ Լազարի ապտակ մը զարկաւ աղջկան զայն լռեցնելու համար, երբ կը խօսէր Մոլթըզին հետ: Այս դէպքին յիշատակութեան մասնաւոր կարեւորութիւն կը տրուի, որպէս զի երկրորդ թշնամի մը ստեղծուի Լազարիի, ամբաստանեալէն զատ: Հարցումներ ալ եղան Վօյվօտայէն Կալաթա Սէրայ ճամապարհի տեւողութեան վրայ: Այդ տեւողութիւնն առ նուազն կէս ժամ է. չը կրնար ալ ըսուիլ թէ Թուղթը են պատրաստ էր: Ոճիրը գործուեցաւ ժամը մէկին քառորդ մնացած, հետեւաբար ժամանակի անկարելիութիւնը կը ժխտէ երկրորդ թշնամւոյ մը գոյութիւնն յիշեալ վայրին վրայ:

Լազարիի համար ըսուեցաւ թէ գողութիւն ըրեր է, բայց Երմոն ըսաւ թէ ծըրարն ինք տուեր է Լազարիին: Եթէ գողութիւն մը ենթադրուի իսկ, այդ դէպքը մէկ ու կէս տարի յառաջ պատահած է, այդ միջոցին կրնար հաշտութեան յանձնուիլ Լազարի: Սպանութեան աւուր դէպքն ի Վօյվօտա և վերջին Լազարիի ներկայութիւնն ամբաստանելոյն տան փողոցին մէջ, բնականաբար աւելի գրգռած են զՄարգար:

Ինչպէս ըսուեցաւ քանիցս, ոճիրը մէկին քառորդ մնացած տեղի ունեցած է, բայց Մարգար գիշերուան ժամը 7ին տունէն հանուեր է. հետեւաբար, եթէ ատրճանակ և կապար չեն համաձայնիր, խնդիրը բնական է, և գործը բժշկական փորձառան զլխուին ալ անտեղի էր:

Ահա՛ թէ ինչպէս այս ոճիրն յառաջ եկած է Լազարիի և Երմոնի միջային յարաբերութիւններէն ծնունդ տալով թշնամութեան մը: Հետեւաբար անկարելի է որ ուրիշ մէկը գործած լինի այդ սպանութիւնը: Կը խնդրեմ, ուրեմն, որ տեարք դատաւորք ամբաստանելոյն յանցապարտութեան վճիռ տան:

Մ. Տօրիզա (Համտի էֆ.է յետոյ [illegible]) — Ցաւալի ստանձնած եմ ամբաստանելոյն պաշտպանութիւնն պատժական խնդիրներու մէջ: Այսպ՚սի արդար դատարանի մը առջեւ խօսիլը ինձ մեծ պատիւ է: Կը խնդրեմ տեարք դատաւորաց մասնաւոր ուշադրութիւնն: Այս գործին մէջ այնպէս ցոյց տալ կ՚ուզուի, իբր թէ վկայներ չըլլան. իբր թէ ցոյց տրուած նշանք (էմարէ) և ապացոյցք ևն. անբաւական լինին դատապարտութեան, և եղածը կասկած մը լինի միայն: Ընդհակառակն, ես այդ գործը շատ լաւ ուսումնասիրեցի, կարծեմ թէ դատարանին համար ալ պիտի փարատին կասկածք: Այս գործին մէջ իրարու յարակից խել մը ապացոյցներ կան, որոց ելքն եղած է այս սպանութիւնը: Ո՞յք են այդ ապացոյցք: Առաջինն է ամբաստանելոյն քենոյն՝ Երմոնի սիրային յարաբերութիւնքն Լազարիի հետ:

Թ. Սարաճ էֆ. — ([illegible]) կ՚երեւի թէ Պ. Տօրիզա ընդհ. դատախազի պաշտօն կը վարէ:

Համտի էֆ. — Մի[illegible] պարտաւոր է միայն յայտնել զոր ինչ ընդհ. դատախազը մոռցած է յիշատակել:

Մ. Տօրիզա. — ([illegible]) Այս սիրային յարաբերութիւնները կը յուզեն բնականաբար զՄարգար էֆ. որ կը բարկանայ իսկ, քանի որ իր տան մէջ և իր քենոյն հետ այսպիսի վարմունք մը տեղի ունեցեր է: Այսպիսի բարկութիւն մը, այսպիսի թշնամութիւն մը գոհացանայ ալ արժանի է:

Սակայն ամբաստանեալն իւր խուսանաց սահմանէն անդին անցնելու չէր. կրնար յանդիմանել իւր քենին. բայց աղով չէ բաւականանայեր, այլ ըսեր է որ Լազարիէն ես պիտի լուծեմ վրէժը. ահա երկրորդ ապացոյն: Առաջինն էր սէր, երկրորդը թշնամութիւն:

Գանք երրորդին: Ամբաստանեալը կ՚ուզէ վրէժ լուծել Լազարիէն զոր երկար ատեն փնտռելէն յետոյ կը գտնէ ի Վօյվօտա, և յանկարծ գրգռուելով բարկութեամբ ձերբակալել կուտայ, բայց քիչ յետոյ ազատանալով կը հասկնայ որ Լազարի երաշխաւորութեամբ արձակուի: Այս հաւանութեան շարժառիթն անշուշտ այս է թէ, երբ Լազարի ձերբակալեալ մնար, ամբաստանեալն իւր չար դիտումը չը պիտի կարենար գործադրել:

Անցնինք ուրիշ դէպքերու: Սպանեալը Մարգար էֆ.ի տան առջեւ զարնուեցաւ մի, թէ ո՛չ: Քննութիւնք և վկայութիւնք հաստատած են որ Լազարի հոն զարնուելով, մեռեր ինկեր է: Ասի ոչ ոք կ՚ուրանայ. նախատակորդնիս ալ չուրանար: Կը մնայ գիտնալ թէ ո՞վ զարկաւ. (այս միջոցին [illegible]). Մի քանի անձինք վկայեր են ի լրոյ թէ բէվօլվէրի ձայնը Մարգար էֆ.ի տունէն եկած է. այսօր ապացուցուած է սակայն թէ սպանեալը սանդուղին վրայ զարնուեր է: Եւ ստեղծայ այդ տեղը. երկու սանդուղ կայ և տղոնց մէջ միջոց մը: Սանդուղին դիմացի հրէի տունէն կարելի չէ գնդակ արձակել, այլ միմիայն Մարգար էֆ.ի տունէն կարելի է, և այս տեղական գրից պատճառաւ: Եւ Բանայօթին այս մասին բրած յայտարարութիւնն ալ ճիշդ էր, և նոյնը կը հաստատէ նաեւ սպանելոյն ստացած վէրքն: Այս պարագայք օրինաց և չէրիի առջեւ երբ ապացոյց նկատուելէ զատ պարզ հաւանականութեան ալ համաձայն են:

Ուրիշ ապացոյցներ եւս կան: Պզտիկ տղայ մը կայ որ յիշեալ սանդուղին դիմացի տան պատուհանը նստած էր, երբ ոճիրը գործուեցաւ. [illegible] կայ եղեր եւ տղան մտիկ կ՚ընէ եղեր երբ յանկարծ բէվօլվէրի ձայն առեր է: Առաջ ալ նայեր է սանդուղին կողմը, ուր երեք հոգի տեսեր է, Երմոն ալ հոն է եղեր, ձեռքն ալ ճրագով մը: Լազարի սանդուղին եօթններորդ աստը դեռ չգացած «[illegible]» «[illegible]» ձայն մ՚ալ լսեր է: Այս պարագայն մի միայն յիշեալ տղան չը պատմեց, այլ եւ երկու ուրիշ կանայք, Եգարիս եւ Անկէլի, որք ըսած են թէ երբ հարցուցած են նոյն պահուն թէ ի՞նչ կայ, յիշեալ տղան պատասխաներ է թէ սարրաֆ գէր հայ մը կայ, այն զարկաւ: Իրաւ է թէ տղուն նախորդ յայտարարութիւնքն այժմ բաւական թեթեւցուցին, բայց հիմն նոյնն է: Ո՞րն է ճիշդը. առջի՞ ըսածը թէ վերջինը: Բնական է որ առջի ըսածն է ճիշդը, որովհետեւ հարցաքննիչ դատաւորէն զատ ուրիշներու ալ նոյնն ըսած է տղան: Մանաւանդ որ ուրիշ մանրամասնութիւն մ՚ալ կայ. ընդհ. դատախազ էֆ.ն ուզած էր գիտնալ թէ ճի՞շդ է տղուն պատմութիւնն ու տեղւոյն նկարագրութիւնն. ուստի մասնաւոր պաշտօնեայներ եւ երկրաչափներ ղրկեց և ստուգեր է ճշդութիւնը: Տղան նախ գիտցածն ուրիշին կը պատմէ, յետոյ պաշտօնապէս կ՚արձանագրուին խօսքերն, յետոյ յիշեալ պաշտօնէից ցոյց կուտայ պատուհանը. և այս ամէնը կը հաստատուի այլոց վկայութեամբ ու [illegible]: Տղուն երկրորդ յայտարարութեան անճշդութեան ապացոյց մ՚ալ սա է որ, մինչդեռ [illegible] մէջ տասն և հինգ տարեկան արձանագրուած է, երեկ ըսաւ թէ տասն երեք տարեկան է. ինչպէս որ իւր տարիքը կը ստէ, միւս խօսքերն ալ սուտ կրնան լինիլ: Ենթադրենք թէ այժմ երկու հոգի հոս գալով ըսեն թէ իրենք տեսած են որ Մարգար էֆէնտին սպաննեց Լազարին, պիտի հաւատայի՞նք միթէ. բնականաբար ո՛չ. որովհետեւ սովորաբար սպանութիւնք գաղտնի կը գործուին: Այս տեսութեամբ է ահա՛, որ Մէճէլլէի գիրքը բացորոշապէս կը տրամադրէ թէ այսպիսի խնդրոյ մէջ [illegible] ապացոյց կը նկատուի: Ցրենք մասնաւորապէս թէ ամբաստանեալը մի քանի անգամ դատապարտուած է մարդ վիրաւորած լինելու յանցանօք. ըսել է թէ արատաւոր անցեալ ունեցող անձ մ՚է նա, որ ուշադրութեան արժանի է: Տարակոյս չը կայ ուրեմն թէ սա ինքն է մարդասպանը:

Փոխարինութեան խնդիր մ՚ալ կայ, զոր պիտի պաշտպանեմ յետոյ, երբ Ատեանն արձակէ զիւր վճիռ:

Թ. Սարաճ էֆ. — Ստուգէֆ խօսք մը եղաւ որ չեմ գիտեր: Պատասխանատուութեան չ՚սկսած այս կէտը կ՚ուզեմ որ պարզուի. ի՞նչ թուղթեր կան եղեր ամբաստանելոյն անցեալին նկատմամբ. թող կարդացուին:

Համտի էֆ. — Իրա՛ւ է թէ նախադատ ատենէն դատապարտուած է անգամ մը ամբաստանեալը, սակայն Վերաքննիչ եւ Վճռաբեկ ատեանները ջնջած են զայն վըճիռ: Ըսել է որ ոստիկանական անցեալ մը ([illegible]) ունի:

Թ. Սարաճ էֆ. — Ընդհ. դատախազ էֆէնտին զատը երկուքի բաժնեց. նախ ոճրին շարժառիթ եղող պարագաներն, և յետոյ ամբաստանութեան պատճառներն: Ոճրին շարժառիթն եղած է, կ՚ըսէ, Լազարիի Երմոնի հետ ունեցած սիրային յարաբերութիւնը. եւ կը յարէ թէ ասկէ ծագած է թշնամութիւն մը: Գիտնալ հարկ է սակայն թէ Երմոն փոխանորդողիս պատիւը չէ. քենի մը օտար անձ մ՚է. ուրիշ բան էր եթէ այդ իւր կնոջը պատահէր:

Ապացոյցներուն գալով, կը տեսնենք որ կին ալ կայ, տղայ ալ կայ, չափահաս այրեր ալ կան: Ասոնցմէ և ո՛չ մին սակայն չխօսիլ բան մը ըսաւ: Պատմեմ գործը: Անցեալ տարի Եւրոպայէն նոր դարձած Մարգար էֆ. կը տեսնէ Լազարին Վօյվօտայի պահականոցը: Դող է, կ՚ըսէ անոր համար, որովհետեւ արծաթապատ զէնք մը կար ծրարին մէջ. արդէն անցեալները պատմեց ժամանակին կատարել տուած քննութիւնն, ցետոյ կը հասկնայ որ երաշխաւորութեամբ արձակուի Լազարի, և ինք ալ տուն կ՚երթայ: Լազարի նոյն երեկոյեան ժամը մէկին միջոցները Մարգար էֆ.ի տան մօտ կ՚սպաննուի կ՚իյնայ. անմիջապէս եղբայրները կուգան ու կը տեսնեն սպանեալը: Բժիշկներուն տեղեկագիրը կ՚ըսէ թէ Լազարի խակ մնացած է: Եղբայրները կ՚սկսին պոռալ ըսելով թէ Մարգարն սպաննեց: Բայց Լազարիի տունն ալ այն փողոցին մէջ կը գտնուի: Եղբայրներուն այս խօսքը տարածանուելով ամէն մարդ իմացեր է:

Նախ աղջիկ մը կանչուեցաւ Վիչին անուն, որ ըսաւ թէ ատրճանակի մը ձայն լսեր է, և փախչելով փախեր է: Ցետոյ եկաւ Էլէնի անուն կին մը, որոյ յայտարարութեանց վրայ հիմնուած է ամբաստանութիւնն գլխաւորապէս, որովհետեւ այդ կինն ըսած է յառաջագոյն թէ իրեն ըսած լինի Մարգար էֆ. թէ [illegible] ([illegible]) [illegible]: — Սակայն այդ կինը յայտարարած է վերջին թէ ինք [illegible] չէ ըսած այլ [illegible]. Այս միութեան համար էր ահա՛ որ Մարգար էֆ. հոս է այսօր. Էլէնի ըսաւ թէ ինք չէ ... այլ Բանայօթէն լսեր է թէ Մարգար էֆ. էր սպաննողը. ուրեմն իւր աղբիւրն է Բանայօթ: Այսպէս շարունակելով պիտի հասնինք [illegible] տարածած զըրոյցներուն:

Պաքալ Եսայեան կ՚ըսէ թէ բան մ՚ալ չը գիտեր, միայն լսեր է թէ Համի պէյն է զարնողը: Բայց ես ալ այսպէս պիտի ըսէի եթէ ինձ լսածս հարցուէր: Ի՞նչ կարեւորութիւն կ՚ունենայ այսպիսի յայտարարութիւն մը: Ուստի քննելիք խնդիրը սա է թէ այդ լուրը ճի՞շդ է թէ ո՛չ. Ըսել է թէ Եսայեանի վկայութիւնն ալ ոչնչացաւ:

Ցետոյ կուգայ [illegible], որ ո՛չ ատրճանակի ձայն լսեր է, և ոչ բան մը տեսեր է, մի չէ իսկ լսած բան մ՚ալ չը գուշակեր: Գ. Նը Վ[illegible]ի վկայութեան ալ լսեց կը լսեր են. ապտակ մը [illegible] վեր ելեր և պատուհանը բանալով իմացեր է որ մարդ զարնուեր է: Այս ալ բան մը չի հաստատեր ուրեմն: Վկայներ արդարեւ շատ կան բայց ի՞նչ կ՚ըսեն: — Ահա՛ Եգարիս որ կ՚ըսէ թէ ատրճանակի ձայն մը լսելով պատուհանը բացեր է և Բանայօթէն (փոքր) լսեր է թէ Համի պէյը զարկաւ ըսեր են: Նոյնն ըսաւ իւր քոյրը Մարիգօ: Տղան հոս հարցաքննուեցաւ սակայն, որ յայտարարեց թէ չէ ըսած թէ Համի պէյը զարկաւ, այլ ըսեր է թէ գէր մարդ մը, [illegible] մարդ մը զարկաւ: Ըսել է Եգարիսի և Մարիգօյի խօսքերն իրենց կարծիքն են և ո՛չ ուրիշ բան, հետեւաբար անկարեւոր:

Նոյնը պէտք է ըսել նաեւ Անկէլիի համար, որ Եգարիսի եւ Մարիգօյի պէս կ՚ըսէ թէ Բանայօթէն լսած է որ Համի պէյը զարկեր է: Հոս բառն ալ հոս լսուեցաւ այդ կնոջմէն, քանզի [illegible] արձանագրութեանց մէջ չկայ այդպիսի բան. այդ հոս բառն իրենք աւելցուցին, զոր յղացան. Եթէ դատարանը հարցնէր անոնց իրենց կարծիքը, թերեւս պիտի ըսէին իսկ թէ Մարգար էֆ. է մարդասպանն:

Գանք այժմ այդ Բանայօթին վկայութեան: Հարկ է գիտնալ նախ թէ այդ տղուն երդում ընել չը տրուեցաւ կարծելով թէ իրօք տասն երեք տարեկան է. ո՛չ ոք բան մը ըսաւ: Այսօր Միւտտէի չախսի փաստաբանն ըսաւ սակայն թէ տասն եւ հինգ տարեկան է Բանայօթ. եւ Ընդհ. դատախազի օգնական էֆ.ն յայտարարեց թէ երեկ հայրը տղուն տասն երեք տարեկան եմ ըսել տուաւ: Այսպիսի կասկածութիւն մը կարելի՞ է ընել այսօր, երբ Բանայօթ բացակայ է: Երեկ հոս էր տղան ալ, հայրն ալ, ուստի ընդհ. դատախազի օգնական էֆ.ի պարտաւորութիւնն էր այդ կէտը պարզել տալ: Ինչո՞ւ չըրաւ երեկ:

Տեսնենք ի՞նչ ըսեր է տղան: Սանդուղին վրայ երեք հոգի կան եղեր որոց երկուքը գացեր են և չգիտեր թէ երրորդն ի՞նչ եղեր է: Ցետոյ ձայն մը լսեր է և կը յարէ միանգամայն թէ չէ տեսեր անձը: Այս իրարու հակառակ խօսքերն ի՞նչպէս պէտք է ըմբռնել ու հաշտեցնել: Միսթէնթիքը տեսնելով զայս, մոռցեր է թէ ո՞վ կրնայ ըլլալ ճրագը բռնողը: Բերել տուեր է Երմոնը, ցոյց տրուեր է տղուն. սա չէ ճանչցեր. յետոյ խուզարկուեր է տունը տեսնելու համար թէ բէվօլվէր եւ քալփաք մը կա՞յ. բան մը չէ գտնուած: Տղուն ըսածը սոսկ խօսք մ՚է. եւ այս կ՚ապացուցուի [illegible]ով: — Երեք հոգի կան եղեր. ըսել է որ Լազարի երաշխաւոր տալէ յետոյ ուրիշ երկու անձինք հետ Մարգարի տունէն եկած լինելու է: Բայց այդ մարդիկն ո՞ւր են, ինչո՞ւ չեն գար ըսեր որ իրենք մէկ տեղ գացին: Ասանկ խօսք ընող չկայ. կարելի՞ է այս, քանի որ թաղին մէջ մարդ չէ մնացած հարցաքննուեր է: Ըսել է թէ տղան բերնին եկածն ըսեր է, թէպէտ իրարու հակառակ: Ուրեմն այս տղուն խօսքն ալ արժէք մը չունի ի նպաստ ըլլայ թէ անպաստ:

Խօբան լաւ չինուած է. 25 ոտք սանդուխ մը կայ, որոյ աջ կողմը Մարգար էֆ.ի տունն է, տանը դրան դիմաց պատ մ՚է: Սանդուղներէն ցերեկայ դառը. Արդ, ապացոյց չկայ թէ Լազարի Մարգար էֆ.ի տունը գացած ըլլայ ժամը մէկին քառորդ մնացած: Միւս կողմանէ, Լազարիի տունն ալ նոյն փողոցը լինելով, եթէ ըսուի թէ Մարգար կեցած էր դրան առջեւ, որ Լազարին անկէ անցած ատենը զարնէ, ասի էն վարժ զինուորին համար ալ չկրնար ենթադրուիլ: Ասոր գործը բնաւ չէ: Ըսել է որ անկարելիութիւն մ՚է թէ տղուն պատմածն եւ թէ զարնուելը գործը: (Մ. Տօրիզա ընդմիջելով ըսաւ թէ սանդուխը 25էն պակաս է եւ ցած): Ապա թէ ոչ պէտք է որ ընդհ. դատախազն ապացուցանէ թէ Լազարի եւ յիշեալ երկու անձինք եկեր են Մարգարի տունէն եւ Մարգար զայն զարկեր սպաններ է:

Արօն անուն տղայ մ՚ալ եկաւ տասը տարեկան, որ ձայն մը լսեր և տեսեր է որ մարդ մ՚ինկեր է, յետոյ վախցեր փախեր է: Եկաւ նաեւ Լուքա որ [illegible] կողմէ բերուած է, բան մ՚ալ ինքն ըսելու համար: Այլ սա բան մը չըսաւ: Վկայներու բազմութիւն մը կայ, առանց կարեւորութեան:

Մեծ Բանայօթ եւս եկաւ եւ ըսաւ թէ լսեր է թէ Գուլօգօրզ կը կաս ըսեր են, նոյն հաստատեր է եղեր Վարդուկ, բայց Վարդուկ ուրացաւ զայն: Հաւանական է որ գիշերին քով եղած միջոցին, Գուլօգօրզը մեռնող լսած ըլլայ, քանզի սպանելոյն եղբայրներն հոն էին եւ այն ատեն այդ եղբայրներէն տարածուած խօսք մը կրնայ կ՚ըլլայ միայն: Լազարի ուրիշ խնդրոյ մը համար Վօյվօտա գացեր է եղեր: Հոս [illegible] ըսին թէ յիշեալ անպատուեալ աղջիկն իրենց ազգական չէ, բայց հաստատուած է թէ մօտ ազգական է իրենց, հետեւաբար Մոլթըզի հետ թշնամութիւն մը բոլորովին անտեղի չէ: Չեմ ըսեր թէ այդ Մոլթըզը գործած է այդ սպանութիւնը, բայց հաւանական է, ինչպէս որ կրնայ ըսուիլ թէ հաւանական է որ Մարգար սպաննած լինի: Այս հաւանականութիւնք համազօր են եւ Բանայօթի խօսքէն ծագում առած են: Կարելի է ուրեմն որ Լազարի ուրիշ թշնամի մ՚ալ ունէր: Երբեմն այնպիսի մարդասպաններ կան, որք թէ՛ բօլիսին, թէ՛ ընդհանուր դատախազին միտքը կը շփոթեցընեն: — Հաւանական է որ այդ թշնամին ալ օգուտ քաղած ըլլայ Լազարիի եւ Երմոնի դէպքերէն: Այսպիսի վճռուածներ շա՛տ կան: Հէրսէքի մէջ քրիստոնեայ Արնաւուտ մը կըտոր կտոր եղած կը նետուի խրճիթի մը մէջ. այն գիշեր Խալամ Արաք զափթիյէ մը այդ խրճիթը կը մտնէ գինով ու կը քնանայ: Հետեւեալ օրը կը տեսնեն զափթիյէներն այդ անձն ու կը տանին: Կ՚ամբաստանուի մարդը եւ 3 ամիս չանցած մեռնողին ատրճանակն աճուրդի հանուելով, մեռնողին ազգականը կը ճանչնայ զայն, եւ խեղճ ոստիկանը կ՚ազատի: Այս 15 տարուան գործ մ՚է, եւ [illegible] Վճռաբեկ Ատեանի թղթոց մէջ կը գտնուի: Ասոր պէս ուրիշ շա՛տ դէպքեր:

Այսպիսի ծանր խնդրոյ մէջ դատաւորք պէտք է ունենան իրարու յարակից նշաններ կամ հաստատուն ապացոյցներ, և այնպէս վճիռ տան: Ասոնց ապացոյցներն ո՞յք են. [illegible] նայեցէք կ՚ըսեն. ի՞նչ կ՚ընէ խարթայէն. Լազարիի տունն ալ նոյն փողոցին մէջն է: Ասկից զատ սա ալ կայ որ սպանելոյն եղբայրք դիակը դեղարան տարեր են, և հոն երբ իմացեր են թէ մեռած է, նորէն նոյն տեղը բերեր դրեր են:

Սխալ է թէ ժամը 7ին ձերբակալեր են, ինչպէս կ՚ըսէ ընդհ. դատախազը. — [illegible] անոնք եկեր են, տունն մտեր են, խուզարկութեան ձեռնարկեր են և յետոյ Մարգար էֆ.ն տարեր են. [illegible] լաւ ըրեր են ուշ դուրս հանելով զՄարգար էֆ., թերեւս վիրաւորուէր ամբոխէն եթէ կանուխ դուրս հանէին: Ասկէ զատ մանրամասն քննութիւն ըրեր են, ամեն ծակ ու ծուկ խուզարկեր են: Ընդհ. դատախազի օգնական էֆ. հաւանական կը գտնէ որ բէվօլվէրը այդ միջոցին անհետացուած լինի. կարելի՞ է այդ, երբ անմիջապէս խուզարկութիւնք եղան են: Կ՚ըսեն թէ ատրճանակի ձայնը Մարգարի տունէն գալը կը հաստատեն եղեր. Այս ալ սխալ է, և ապացոյցն ալ դիւրին է: Հիմա դուրսը թող ատրճանակ մը պարպուի և պիտի տեսնուի թէ այստեղի մարդիկ պիտի չկրնան ճշդել գիտնալ թէ ուրկէ է ձայնը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ: Այս ապացոյցք ու նշանք ըսուած պարագայից անկարեւորութիւնը կարծեմ ապացուցուած է այժմ դատաւորաց խղճմտանքին: Եւ ինչո՞ւ մեռցնէ Մարգար զԼազարի: Իւր քենո՞յն համար: — Դիտելի կէտ մ՚ալ սա է թէ ամբաստանեալը Մարգար էֆ. պատուաւոր սարրաֆ մ՚է, այսպիսի գործ մը իւր պատուոյն համաձա՞յն է թէ ոչ: — Ս[illegible] ըսուածն ալ Հայոց Երեսփ. Ժողովոյ մէջ պատահած վէճի մը առթիւ ապտակի մը գործն է. — Փէչ կրթուած անձանց բարկութիւնը տարբեր է լաւ կրթուածի մը բարկութենէն: Մարգար էֆ. պատուաւոր մարդ է և ամէն ոք կը վկայէ Ղալաթիոյ մէջ. — Ամէն մարդ չպարպեր բէվօլվէր: Հետեւաբար Մարգար էֆ. այդ ոճիրը գործած չէ, ուստի և անպարտութեան վճիռն կը խնդրեմ:

Նախագ. (առ Ամբ.) · Ուրիշ ըսելիք մը ունի՞ս:

Ամբ. — Ո՛չ:

Համտի էֆ. — Ապացոյցներու չգոյութեան վրայ խօսեցաւ ամբաստանելոյն փաստաբանը: Մարդասպանութեան գործը [illegible] ապացուցուեցաւ: Լազարիին տունն այդ կողմն է եղեր: Ասի սխալ է: Բէվօլվէրը պահելու համար պէտք եղած ժամանակն ունեցած է Մարգար: Գիտէք թէ սանդուղին վրայ նայող տունէն բէվօլվէր պարպուած լինելը վկայներէն հաստատուած է: Լազարիի եղբարց յայտարարութիւններէն զատ Բանայօթի [illegible] կայ: — Մարգարի տան կողմն բէվօլվէր նետուելն անկասկած է ուրեմն: Բանայօթի նախորդ յայտարարութեան ճիշդ լինելը Անկէլիի և այլոց խօսքովն ապացուցուած է: Բանայօթի հօր իւր տղուն 13 տարեկան է ըսել տալն իրաւ է: Մենք սխալուած ենք միշտ իրաւունքը գործադրել, ոճրագործ չեղողի մը ոճրագործ չեմ ըսեր: Ես սուտ չեմ ըսեր, Բանայօթը հոս է Բերայի մէջ և ոստիկան մ՚ալ լսած է նոյնը. — (Յիշեալ ոստիկանը հաստատեց զնոյնն):

Հէրսէքի պատմութիւն մը ըրաւ: Ինք կ՚ըսէ թէ ոստիկանը գինովցած՚ով հոն մտեր է, արդեօք Մարգար ալ գինովցած՚ով հոն էր: Ազգեցութեամբ, թշնամութեան նման պատճառ մը կենալէն յետոյ, կարելի՞ է ենթադրել որ գինովցած՚ով ուրիշ մը ըրած ըլլայ: Այդ շատ տարօրինակ է:

(Այս միջոցին դատաւորներէն մին ընդմիջեց ընդհ. դատախազի օգնականն և Համտի էֆէնտի բողոքեց):

Մ. Տօրիզա. — Այդ թաղը Լազարիի թշնամութիւն ունեցող ուրիշ մարդ չը կայ. թող քննուի և պիտի տեսնուի:

Թ. Սարաճ էֆ. — Կ՚ըսեն թէ [illegible] հոն տուն չունի. սխալ է. անոր եղբայրը հոն կը բնակի:

Մ. Տօրիզա. — Բայց շատոնց է որ դուրս ելած են, հոն չեն մնար:

Թ. Սարաճ էֆ. — Ինչ և է, հոն է տունը այն պէտք է: Մարգար էֆ.ի կինն ինձ լուր մը ղրկեր էր այսօր, պէտք չըգայի հաղորդելու. Երեկ գիշեր Բանայօթին հայրը Մարգարի տունը կ՚երթայ և դուռը կը զարնէ. չեն բանար. դարձեալ կը զարնէ. Վերջապէս միւս պատուհանէն բօլիս կը կանչեն և մարդը կը տանին կը բանտարկեն: Այս դէպքին կարեւորութիւն չը տուի, բայց այսօր երբ ընդհ. դատ. օգնական էֆ.ի խօսքերը լսեցի, հարկ դատեցի զայն հաղորդել Ատենին: Ասով սա կ՚ապացուցուի որ թերեւս կարծուի թէ մենք բարեկամ ըլլանք տղուն հօրը, բայց մենք երբէք գիշեր ձերբակալել տուինք զինքը բօլիսին. Ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ այս երբ համաձայնած լինէինք անոր հետ: Այս դէպքն երբէք գիշեր տեղի ունեցաւ: Ասոնց ամենն ալ մէկ դի դնենք, եւ ենթադրենք թէ Բանայօթ 48 տարեկան լինի եւ երդում ալ ըրած լինի, բայց ի՞նչ կ՚ըսէ, կարեւոր բան մը չըսեր:

Համտի էֆ. — Թուղթ մը կայ, որ Տօփհանէի [illegible] քննութեան տեղեկագիրն է ոճրին տեղւոյն վրայ:

Ժամը 8½ին Նախագահ էֆ. տկարութիւն մը զգալով, ատեանը վերցաւ, եւ Ն. Վսեմութիւնը չը կրնալով հանդարտիլ ժամը 9½ին իմաց տրուեցաւ որ Նստին շարունակութիւնն յաջորդ չորեքշաբթի աւուր կը մնայ:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՈՅ ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՆԻՍՏԸ

Ազգ. Ժողովն այսօր գումարեցաւ ի Մայր եկեղեցի ժամը 3 ու կէսին ընդ նախագահութեամբ Սիմոն եպիսկոպոսի եւ ատենապետութեամբ Մէրէճեանի էֆէնտիի: Դիւանական գործողութիւններէ վերջ Ատենապետ էֆ. Ժողովին ներկայեց Ատենապետաց դիւանի տեղեկագիրը Ս. Պատրիարքի հրաժարականի մասին: Երեսփոխաններէ ոմանք դիտողութիւն ըրին թէ ո՛չ Սահմանադրութիւնն և ո՛չ Ներքին կանոնագիրը կը ներեն Ատենապետաց Դիւանին գումարել ինքնաբերաբար և տեղեկագիրներ պատրաստել առանց Ազգ. Ժողովոյ մասնաւոր յանձնարարութեան:

Ատենապետ էֆ. պատասխանելով թէ խնդրոյն մասին յետոյ բացատրութիւն կուտայ, անցաւ անմիջապէս տեղեկագրի ընթերցման, որոյ եզրակացութիւնն էր յետաձգել Ս. Պատրիարքի հրաժարակա՛նը մինչեւ Ս. Երուսաղէմի Ներքին կանոնագրի վաւերացումը:

Ցետ վիճաբանութեանց Ազգ. Ժողովն ըստ առաջարկութեան Մ. Մելքեան էֆէնտիի որոշեց պատգամաւորութիւն մը ղրկել առ Ս. Պատրիարքն խնդրելով որ հաճի հրաժարականն ետ առնուլ: Պատգամաւորութիւնը, զոր կը բաղկացնէին Սիմոն եպիսկ. Եղիշէ վրդ. Արշարունի վրդ. Մկրեան քահանայ, Մէրէճէ-գուլի, Նուրեան, Ասլանեան, Քրիստոստուր, Հալաճեան էֆէնտիք. գնաց Ս. Պատրիարքին մօտ և քառորդէ մը վերադառնալով հաղորդեց ժողովին թէ Ն. Սրբազնութիւնը եկաւ սպառ մնալով ժողովին, առ ժամանակեայ կերպով ետ կ՚առնու հրաժարականը:

Ժողովը կը շարունակէ. մանրամասնութիւնք վաղը:

ԼՈՒՎՐԻ
ՄԵԾ ԽԱՆՈՒԹ
7-8 ՀԱՃՕՊՈՒԼՕ ԽԱՆ 7-8
Ի ԲԵՐԱ
Երկուշաբթի 27/9 մայիս եւ հետեւեալ օրերը
——
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՆԴԷՍ
ԱՄՌԱՆ ՆՈՐՈՒԹԵԱՆՑ
Որք նոր եկան Բարիզէն.

Բրդեղէն, մետաքսեղէն, պէսպէս կերպասներ, տեսակ տեսակ Ֆուլար, կըրնատին, Լաթ, Պաթիսթ, շրջազգեստի համար Զեֆիր. Հովանոց, պէսպէս Տանթէլա, Բասմանթըրի, Կալօն, Մօթիֆ, Ֆրանք, Թիւլ, Վօլան եւ կաղնիթիւրի համարժէք եղած իրեր:

Վերյիշեալ ապրանք նորելուկ և լաւագոյն տեսակներէ են:

Գիները արտաքոյ կարգի աժան են ըստ մեր սկզբան թէ «Շատ վաճառելուն համար՝ աժան վաճառելու է:»

Ն. ԹԻՖԷՐԻՆՈՍ ԵՒ ԸՆԿ
1—10

ԱԶԳ·

Հանգուցեալ Լուի Տոմէի համար հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի մի քանի օրէն: Այս ձեռնարկիս գործադրութեան համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որ որոշեց հանգուցելոյն աշակերտներուն իւրաքանչիւրէն տասնական ղրշ հանգանակել: Ուստի կը խնդրուի այն Մեծապատիւ էֆէնտիներէ, որ աշակերտած են վերոյիշեալ բազմարդիւն դասատուին, որ բարեհաճին յանձնել տաս ղրշ Վերապատուելի Հ. Գրիգորիս Մէրճանեան վարդապետին և կամ Յ. Վ. Աճէմեան էֆէնտիի, ի գրասենեակ [illegible]:

2—3 ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ
Պոլիս. Սուլթան Համամ փողոց 14
——
ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ պատրաստ ունի ամէն ԴԱՍԱԳԻՐՔ եւ այլ եւ այլ գիտական եւ վիպական գործեր:

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ յանձն կ՚առնու Եւրոպայէն 10 կամ 13 աւուրց մէջ բերելով յանձնել ՀՈՍ նոյն իսկ ՓԱՐԻԶՈՒ ԳՆՈՎ որ և է գիրք որուն իւրաքանչիւր հատորն արժէ 10 Ֆռ. կամ աւելի. այս գնէն նուազ արժող հատորներն Ֆռ.ը 5 ղրշի հաշուով:

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ մասնաւոր խնամքով կը գործադրէ գաւառներէն եկած ամէն յանձնարարութիւն թէ՛ տեղական եւ թէ՛ եւրոպական գրոց համար: Եւրոպայէն յանձնարարելի գրոց համար վերյիշեալ գնոց վրայ պէտք է յաւելուլ միայն տեղական փոստայի ծախքն:

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ թէ մեծ եւ թէ փոքր քանակութեամբ վաճառումներն կ՚ընէ ԱՄԵՆԷ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ: 2

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

ՌԷՍՄԻ

Մէրիյէթը ահքեամընա պիլ իսթիզան իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահի չէրէֆ միւթէալլիգ պույուրուլան Թապու Թալիմաթընըն թատիլ օլունան 15ինճի պէնտի սուրէթի տիր.

Օն պէշինճի պէնտ. — Հէր գարիյէնին հավի օլտուղու արազինին ֆէրաղ վէ ինթիգալը վէ խուսուսաթը սաիրէսի, Թափու օլտուղու գազա մէրքէզինտէ իճրա օլունաճաղը կիպի, օգազանըն Թափու օլտուղու լիվա վէ վիլայէթ մէրքէզլէրինտէ տախի ֆէրաղ Թագրիրլէրի իճրա օլունապիլիր. անճագ պու Թագրիրլէր ֆէրաղ օլունաճագ արազինին պուլունտուղու [illegible] միւխթարը [illegible] պիր սէպէպլէ մաճէրա պուլունմատըղը մահալլինտէն պիլթէահգիգ սապիթ օլտուգտան սօնրա իճրա օլունուր, վէ Թահգիգաթը մուգթազիյէ [illegible] իլէ [illegible]. Թափու նիզամնամէսինին 16ընճը վէ 18ինճի մատտէլէրինտէ պէյան օլունտուղու վէճհլէ սանէտ մէրքէզլէրինտէ Թահգիգաթը վէ խաւս միւզաքէրէսի իճրա օլունաճագ, վէ քէզա Տէրսաատէթտէ միւլքիյէ միւքէրրէրէսի իճրա օլունմագ լազըմ կէլէն արազի հագգընտա նիզամնամէ մուճիպինճէ իճրայի լազըմ կէլէն միւամէլէթին իճրասընտան սօնրա պէր վէճհը [illegible] Թանզիմ օլունաճագ տըր:

Ֆի 7 րէճէպ սէնէ 304 վէ ֆի 22 քեանունը էվվէլ սէնէ 302 իշպու ուսուլ Սէլանիք վիլայէթի մէրքէզինտէ 89 Թարիխինտէն պէրու ճարի օլմագտա մէյանի հուքմը Թաստիգըն օրաճա սախի Թարիխը մէյմուրէտէն պէրու ճէրէյան իթէն մուամէլէ չուքուրլի օլաճաղը իլան օլունուր:

ԻԼԱՆ

——

ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

——

Մարաշտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչիւն պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի հազիրանընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեասը գօնթրաթօյա բաղլը օլունաճագ օլան էրզագտէն,

Նանը աղիզին պէհէր քիլօսը եէթմիշ, եիրմի.
Գօյուն էթինին՝ տէօրթ եիւզ տօգսան պիր, գըրգ.
Բէչի էթինին՝ տօգսան իւչ, ալթմըշ.
Մօզին՝ տօգսան իւչ, ալթմըշ.
Կազըն՝ տօգսան իւչ, ալթմըշ.
Բուղտէյ սատէնին՝ տէօրթ եիւզ եիրմի պիր, եիրմի.
Թուզըն՝ օթուզ տօգուզ.
Սօղանըն՝ օթուզ պիր, եիրմի.
Զէյթին՝ իքի եիւզ օթուզ տէօրթ.
Սապօնըն՝ տէօրթ եիւզ օթուզ ալթը, սէքսէն.
Շահիրին՝ գըրգ ալթը, սէքսէն.
Սամանըն՝ եէտի, սէքսէն.
Հաթապըն՝ տէօրթ, ալթմըշ սէքիզ.
Շէքէրին՝ իքի եիւզ իքի, սէքսէն.
Իւզիւմին՝ եիւզ տօգուզ, եիրմի.

Քէօմիւրին՝ օն պէշ, ալթմըշ փարա ֆիյաթլար իլէ մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, պուրատա իթասընա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

21 Նիսան 1887
Նօ. 58 1—3

ԻԼԱՆ

——

ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

——

Գումտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ վէ հայվանաթը իչիւն պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի Թէմմուզընըն օն պէշինճի կիւնինտէն իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեասը գօնթրաթօյա բաղլը օլունաճագ օլան հընթաւէ չաիրին իթասընա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

21 Նիսան 1887
Նօ. 57 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ	ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964	ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Օն նումէրօ պէյազ Ավրօբա իբլիկի, քիլօ իքի պին տէօրթ եիւզ իքի, պէհէրի տօգուզ, օն տէօրթ դըրդ բարա.

Ալթը նումէրօ պէյազ Ավրօբա իբլիկի, քիլօ օթուզ ալթը պին պէշ եիւզ ալթմըշ տէօրթ, պէհէրի սէքիզ, եիրմի իւչ դըրդ բարա.

Օն նումէրօ մավի ըէնկ Ավրօբա իբլիկի, քիլօ եէտի եիւզ եէթմիշ ալթը պին իւչ եիւզ օթուզ ալթը, պէհէրի օն իքի, օն սէքիզ դըրդ բարա.

Ցէօրտիւնճիւ օրտուի Հիւմայունը իչիւն Երզինճանտա Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ նիւմունէսինէ թէվֆիգէն մահալլինտէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան մէզքիւր իբլիքլէր ֆիյաթը մուբագգամալէրինէ օլարագ Թալիպի ժուհտէսինտէ օլուպ օն կիւնէ գատար Տէրսաատէթտէ տախի զուհուր իտէճէք Թալիպլին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

21 Նիսան 1887

Նո. 59 2—3

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՑԸՂ ՀԱՌՔՋ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՈԿՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ,

ԳԻՐՔԵՐ ռեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական ևն.

ԱՑՑԵՍՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաև գրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ ևն. ևն.

Վ. ԱՃ ՈՒՍՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյլէրպէյի փողոց, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ձուլածոյ և թիթեղէ երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԵՐ,

ԲԼԴՐՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Երկաթէ փէ սակեղայի 'ն գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՊԱՐԻԶԻ ԿԱՀԵՐ

Ջրհանք Հրշէջ գործածութեան մեքենայներ	Ոսկոդութեան Գործիքներ Անգլիական շտարուածներ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ՇԻՆՈՒԱԾԱԿԱՆԻԹԻՒՔ

Ամէն տեսակ գործիքներ

Տատամոնցք-Կշռորդք-Յօրէնի կշռորդ

Սառուցի գործիներ — Սառցամաններ Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ Գինեաց մամուլներ	Տուշ — Լոգարան Լավաբօ Ցորակներ — Խցադրի մեքենայ

32, Մահմուտիէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

ՊԱՍՏՈՒԱՍ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՔԹՕՐ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՑԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին՝ թէեւ թէեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՍՏՈՒԱՍ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, Թիւ 77) ամէն օր ժամ 7-8 ցատ Թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամէն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլլօղլու փողոց Թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անաստակտան պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 168։

ԴՐԱՄՍԵՆԵԱԿ

Մուտքի ծերտաբի և ցամաքային ապահովութեան

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒՍ, պատիւ ունինք ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած ենք Մանհայմի ՎԵՐԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Գերմանական թեամբ հաստատեալ կազմուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը

	Ֆր. 15,000,000
Դրամագլխոյ չվճարուած հանուած	7,500,000
Պահեստի դրամագլուխ	775,000
Պահեստ տատանման վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար	1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Վերապահովագրութեան Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով ևն ներածեալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնս նաև անդամակից է «ԱՐԺԷԹԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժէթուղթ, կտրոն, պանքօտ, դոհարեղէն ևն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և ուղղակի միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օտոմանեան Պանքան։

Աւստրի ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏՆԵՐԸ անուններն.

Բարիզ	Գոնդուար տ'էսգոնդ տը Բարի
	(Լոնտոն էնտ Գաունթի Պէնքին և ընկ.
Լոնտոն	(Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա
	(Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Անվերս	Անվերսական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուքսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի Հռենական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտէր
Վիեննա	(Գրէտիթ Անշթալթ (Աւստրիական Պանքա Վիեննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Ի. Կինցպուրկ
Գոբենհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ժընեւ	Բոռ. Հոֆէր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գուամեր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը, Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր են։

Գոմիսէր-էսփէրթներ, Հ. Օպէր, փորձագէտ Վէրիդաս ծովային գործոց գրասենեակն, Սորնըճըլը խան, 6, Ղալաթիա։

Ընդհանուր գործակատարք

Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲՈՒՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամէն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Փ. Մոլինարի, 2, Պոլօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌՏԻՔԻՏԻ, Աստա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելեան միջեւ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆլավոնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անաթոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արգադեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իտալիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիտեան	800
Տօրիա	700	Օլիմբիա	700
Եգիպտիան	3700	Բէրուեան	3800
Ֆաբիան	3700	Վալէնթեան	6800
Ֆլորիտեան	3700	Վիրճինեան	6800

Արաբիա շոգենաւը, նաւապետ Ռիչարդս, մայիս 11ին Սեւ ծովէն աստ կ'ըսպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

512

ՀԱՆՔԱՋՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպայի ննշանաւորն լաւագոյն հաստատութեանց մին է, ամէն տեսակ լոգարան և տուշ կը գտնուի ստամոքսի, լեարդի, միզային հիւանդութեանց, շաքարային, հոդատապի, միզաքարային հիւանդութեանց բուժման համար։

Ամէն օր՝ մայիս 15էն մինչեւ սեպտեմբեր 15՝ թատրոն և նուագահանդէս ի Գազինօ.— Երաժշտութիւն պարտէզին մէջ.— Ընթերցարան.— Տիկնանց վերապահեալ սրահ.— Խաղալիք, խօսակցութեան և գնդախաղի սրահներ։

ՍՄԷՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԿԸ ՏԱՆԻՆ Ի ՎԻՇԻ

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընկերութիւնն, Պուլվար Մոնմարթր, 8, Փարիզ։

ԽԵՆԱՐԻՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօթիի միջեւ կանոնաւոր բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ըստ ՄԵՆԷԷ որ մայիս 4ին Մարսիլիայէն և մայիս 11 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լըսիէբ որ պիտի մեկնի մայիս 16ին։

Ուղեւորներու ամէն դիւրութիւն

Նաւաբեռի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈՔԵ ԸՐՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

514 Մահմուտ փողոց, Թիւ 14

ՔԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եօրքի, Պօսդընի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչեսդրի, Պրատֆորտի ևն ևն համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ հին բժիշկ մը Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանդարտութեան, թեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակալ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՆ

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալա

511 փանա խանի Ղալաթ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քառնաքօ	4200	Ամասիս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նիթօքրիս	3000
Սէսօստրիս	3250	Բէրա	300
Թէպէս	3250	Լօթուս	80
Մէմֆիս	3250	Օլինթա	800
Մարէօթիս	3250	Սէթի	700

Օսայրիս շոգենաւը, նաւապետ Իսգըրպրուք, ամսոյս 6ին Պոլսէն աստ վերադառնալով հեռաւեալ օրն Լիվըրբուլ պիտի երթայ ուղղակի։

Սէսօստրիս շոգենաւը, նաւապետ Թօմսըն, ամսոյս 9ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԲԼ և ԸՆԿ.

Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

515 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անվերսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարաթոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիփսօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գատօ	2,000	Բասիֆիկ	1,200
Գոմօ	2,700	Պալէրմօ	3,200
Ցիտօ	2,500	Պասքէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	1,400
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտէօնէ	2,200	Սաքֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոսինօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Համկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հումպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիռօ	2,300	Քուանդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Ուէսթա	1600
Քօպօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	4100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ

514 խան Ղալաթիա

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90, —ի Ղալաթիա Կլավանի խան, 2, —ի Բերա, Ղալաթա Սէրայի դիմաց

Ժ. ՆԻԵՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։

Խմբագրապետ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղ քսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւն բաղձալի վիճակով է, իբր ամենէն ազդեցիկն այն ամեն հիւանդութեանց մէջ յորս մորիւ ձկան իւղ գործածել հարկ է։

Մորիւ ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆՆ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կալաթա-Սէրայի ոստիկանատան դիմաց

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ

ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՊԻԼԱՅՏԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթէքպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։

507

ԵՐԿԱՆԱԹԱՐ տաւշին կարգի և գոլտ պրոդ պտտէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՌԻՍ նշանը։

ԿԱՇԻԷ ՓՈԿՆԸ ամէն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՊԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԱԼ տուարիկսը։

Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՌԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէորգ պէյ խան, Եիւքսէք Գալտըրըմ

Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄՈՒԼՆԶԷՐԻ ԳՐԱՄԱՐԵՆՔԻՆ

Որոնց գինը կը դնէ խմբագրեն կարգ և կարգաւորեալ

Գնողաց համեմատ համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Անգլիոյ մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանին

ՃՕՆ ՆՕՌՈՒԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱԾԵԼԻՔ, ԴԱՆԱԿ ԵՒ ՊԱՏԱՌԱՔԱՂ

Նոյն վաճառատան

ԲԵՆՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութեամբ կրնայ ամէն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	47	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 41	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...	...
Տավշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։